

Viinikanlahti

Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma

ASEMAKAAVAEHDOTUS NRO 8755
VIINIKANLAHDEN ALUE

23.10.2023

Sisällysluettelo

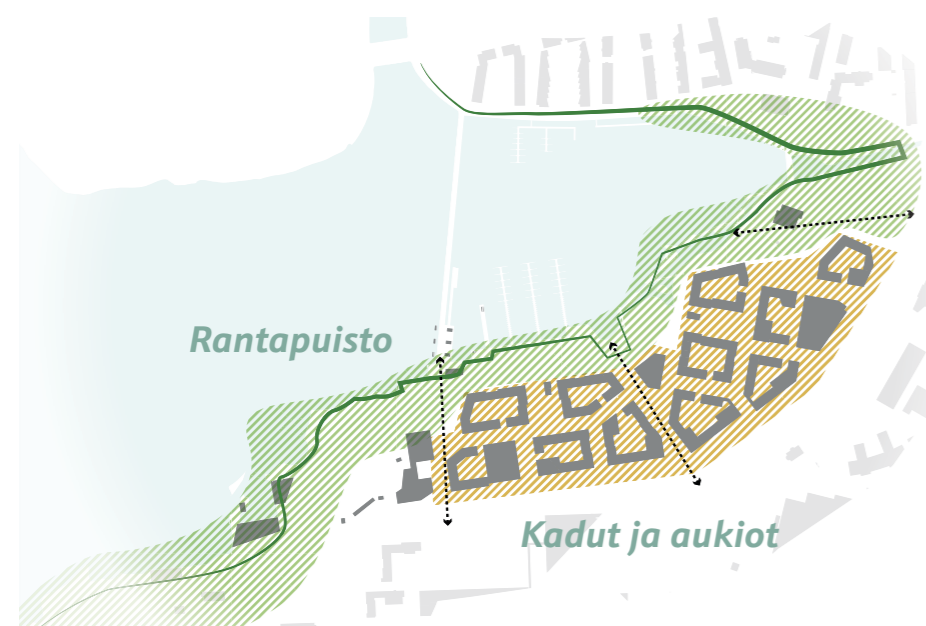
Johdanto	3
Suunnittelualue	4
Yleissuunnitelma	5
Jalankulku- ja pyöräilyreitit.....	8
Palvelut ja toiminnot.....	9
Maisema-arkkitehtoninen ilme.....	10
Valoisanalyysi.....	12
Yleissuunnitelman osa-alueet	13
Rantapuisto ja aukiot.....	14
1. Soutajanpuisto.....	16
2. Viinikan satamapuisto.....	20
3. Viinikanlahdenpuiston länsiosa.....	22
4. Viinikanlahdenpuiston itäosa ja leikkipaikka.....	25
5. Keskusaukio.....	29
6. Saapumisaukiot.....	32
7. Korttelipuistot.....	34
Kadut.....	36
8. Pihakadut.....	38
9. Tonttikadut.....	39
10. Hatanpään valtatie.....	40
11. Hatanpäänkatu.....	41
Liitteet	44
1. Tapahtumakäyttö.....	45
2. Latvustokartoitus.....	46
3. Lumitilamitoitus.....	47

Johdanto

Viinikanlahden alue sijaitsee Tampereen keskustan eteläpuolella Pyhäjärven rannalla. Alueella nykyisin toimiva jätevedenpuhdistamo siirtyy toisaalle. Tilalle rakennetaan keskustaa laajentava uusi kaupunginosa. Maisemallinen sijainti on erittäin edustava ja tarjoaa mitä otollisimmat puitteet laadukkaaseen maisema-arkkitehtuurin luomiseen. Tavoitteena on luoda vähintään 3100 asukkaan uusi kaupunginosa Pyhäjärven rannalle. Alueen liikenteellisen perustan muodostaa tulevaisuudessa alueelle mahdollisesti rakennettava raitiotieyhteys sekä hyvä kävelyn ja pyöräilyn reitistö.

Alueen asemakaavoitus käynnistyi keväällä 2019. Tähän liittyen alueesta järjestettiin 2019–2020 kaksivaiheinen kansainvälinen ideakilpailu, jonka sisältönä oli sekä kaupunki- että maisema-arkkitehtuuri. Kilpailun jälkeinen yleissuunnittelu perustuu kilpailun voittaneeseen kilpailuehdotukseen "Lakes & Roses" (Arkkitehtitoimisto NOAN).

Kilpailun jälkeisen yleissuunnittelun ja tämän toimeksiannon suunnittelualue on sama kuin kilpailualue. Yleissuunnittelua tehdään asemakaavan viitesuunnitelmaksi. Asemakaavaluonnos ja valmisteluaineisto asetettiin nähtäville loppuvuodesta 2022.

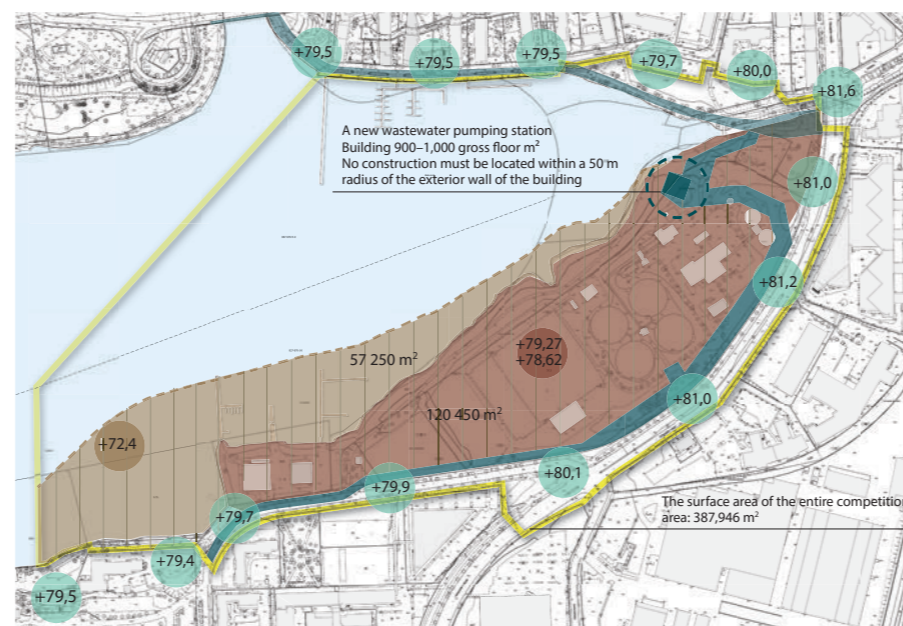

Konsepti

Monialainen yleissuunnittelu kattaa asemakaavaa vastaavalla tarkkuudella kaikki suunnittelualueet infrastruktuurista kaupunki- ja maisemasuunnitteluun. Tämä toimeksianto kattaa asemakaavassa julkisiksi ulkotiloiksi osoitettavien maa- ja vesialueiden maisema-arkkitehtuurin, sekä sen kaupunkikuvalliset, toiminnalliset ja tekniset ratkaisut.

Viinikanlahden uuden kaupunginosan keskeinen ominaispiirre on yhtenäinen rantapuisto, joka kytkee alueen aktiivisesti Pyhäjärveen. Se tarjoaa erinomaiset puitteet veteen ja vesiurheiluun liittyvään kaupunkielämään sekä monimuotoisia ekosysteemipalveluita.

Viinikanlahden rantapuisto on kooltaan n. 9 ha kokoinen yhtenäinen uusi viheralue, joka sijoittuu Hatanpään ja Ratinanrannan välille. Rantapuisto jakautuu vyöhykkeisiin, joista läntisimpään osaan sijoittuvat vesiurheilukeskus, uimaranta ja aurinkonurmikko. Keski-osa koostuu satamanpuistosta ja keskusaukiosta palveluineen. Kohti Viinikanojaa puisto muuttuu tunnelmaltaan luonnonmukaisemmaksi ja väljemmäksi. Puistoon sijoittuu erilaisia leikki-, peli- ja virkistystoimintoja. Se toimii myös länsi - itäsuuntaisena puustoisena ekologisena yhteytenä Hatanpäältä Viinikanojalle.

Alueen korkomaailman lähtötiedot kilpailuvaiheessa.

Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma on laadittu koko Viinikanlahden yleissuunnitelman mukaisille puistoalueille sekä piha- ja tonttikaduille ja aukioille. Suunnitelman osa-alueita ovat Soutajanpuisto, Viinikan satamapuisto, Viinikanlahdenpuisto (johon sijoittuu suuri alueleikkipaikka), "Keskusaukio", itäinen- ja läntinen korttelipuisto sekä pienet aukiot Hatanpään valtatie ja -kadun varressa. Osa tässä raportissa käytetyistä nimistä ovat alustavia työnimiä. Viinikanojan pohjoispuolella sijaitseva, jo asemakaavoitettu Höyrynpuisto jää pääosin ennalleen. Ratinanrannan satamaa ei ole työn yhteydessä käsitelty.

Työn tilaaja on Tampereen kaupunki. Työn ohjausryhmään ovat Tampereen kaupungilta kuuluneet Minna Seppänen, Anna Levonmaa, Raija Tevaniemi, Milla Hilli-Lukkarinen, Tuomas Salovaara ja Timo Seimelä.

Suunnitelmat on laatinut Loci maisema-arkkitehdit Oy:stä maisema-arkkitehdit Pia Kuusiniemi, Milla Hakari, Jussi Virta, Felix Bourgeau, Sanni Aalto, Niilo Tenkanen, sekä Eetu Mykkänen ja Jasmin Hiekkamies.

Rantapuiston osa-alueet.

Suunnittelualue

Viistoilmakuva suunnittelualueesta

Suunnittelualue sijaitsee Pyhäjärven rannalla, aivan Tampereen keskustan etelärajalla. Kaupunkikeskustan lisäksi läheisyydessä on teollisuutta, liikennealueita, toimistotyöpaikkojen alueita, asunto-alueita sekä Hatanpään sairaala ja historiallinen kartano puistoi- neen. Suunnittelualue on entisiä Hatanpään kartanon maatalo- usmaita. Kaupungistumisen myötä alueen maankäyttö muuttui. Viimeisen sadan vuoden aikana alueella on ollut enimmäkseen teollisuuden, varastoinnin ja yhdyskuntateknisen huollon toimi- toja. Näihin viime vuosikymmenien vaiheisiin liittyen rantoja on muokattu ja täytetty useaan otteeseen.

Alueella toimii nykyisin Viinikan jätevedenpuhdistamo. Sen 1970-luvulla alkanut toiminta on siirtymässä jo rakenteilla ole- vaan Sulkavuoren keskuspuhdistamoon vuonna 2025. Sen jälkeen rakenteet puretaan ja ympäristö puhdistetaan. Suunnittelualueen rannoilla on julkisia puistoja kävely- ja pyöräreitteineen, sata- ma-alueita sekä vesiturheilun liittyviä harrastuspaikkoja. Lisäksi suunnittelualueella on katu- ja pysäköintialueita. Alueen kaikki maa- ja vesialueet ovat kaupungin omistuksessa. Osa alueista on vuokrattuna alueen nykyisille toimijoille.

Suunnittelualue kytkeytyy ympäröivään liikenneverkkoon vilkkaas- ti liikennöityjen katujen kautta. Hatanpään valtatie yhdistää alueen keskustaan ja Pirkkalan kunnan suuntaan. Kävelyn ja pyöräilyn rei- tit kulkevat katujen varsia ja rantoja pitkin. Suunnittelualueen ohi kulkee Suomen vanhin sisävesiliikenteen laivareitti, jonka pääte- satama on Tampereen keskustan Laukontorilla. Suunnittelualueel- la on viranomaisten satama ja vilkkaita vesiturheilun, liikunnan ja veneilyn harrastuspaikkoja. Todennäköisesti tulevaisuudessa suun- nittelualueen ohi kulkee raitiotie Tampereen keskustasta Pirkkalan kuntakeskuksen ja lentokentän suuntaan.

(Lähde: Viinikanlahden kilpailuohjelma)

Havainnekuva suunnittelualueesta lintuperspektiivistä

Havainnekuva suunnittelualueesta lintuperspektiivistä

Jalankulku- ja pyöräilyreitit

Rantapuisto ja sen rannan myötäinen rantareitti muodostaa tärkeän virkistys- ja työmatkareitin Hatanpään ja Ratinan sekä laajemmin keskustan ja sen eteläpuolisten kaupunginosien välillä. Samalla puisto toimii Viinikanlahden asukkaiden lähipuistona ja koko keskustaa ja läheisiä kaupunginosia palvelevana virkistysalueena.

Rantapuiston väylien mitoituksessa on huomioitu esteettömyys ja erilaiset kevyen liikenteen kulkumuodot sekä niihin liittyvät toiminnot puistossa.

Puiston kävelyreitit

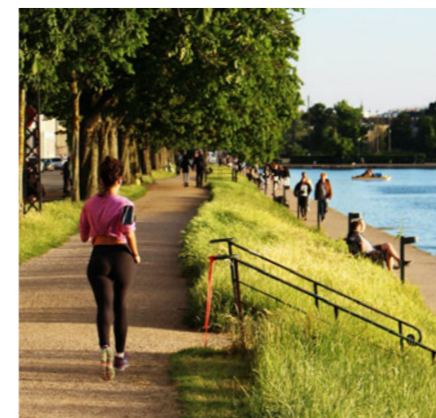
Rantapuiston läpi kulkeva talvikunnossapidettävä puistoreitti toteutetaan esteettömyyden erikoistasona ranta- ja satamarakenteineen. Jalankulkureitin leveys vaihtelee 2,5 - 3 m välillä. Reittien yhteyteen on mahdollista toteuttaa esimerkiksi kaksi eripituista lenkkeilyreittiä joiden pituus on 0,5km ja 2km.

Pyöräilyreitit ja pyöräpaikat

Yleiset polkupyöräpysäköintipaikat ovat sijoitettu alueen tärkeimpiin saapumiskohtiin.

Sillat

Kaksi uutta kävelyn ja pyöräilyn vesistösiltaa ovat maisema-arkkitehtuuriin ja julkisiin ulkotiloihin liittyviä erityiskohteita, jotka suunnitellaan erikseen.

Esimerkkiratkaisu jalankulku- ja pyöräilyreitit vierellä kulkevasta lenkkipolusta

Palvelut ja toiminnot

Rantapuiston satama ja ranta-alueet ovat kauttaaltaan julkisia ympäristöjä ja ne palvelevat kaikkia kaupunkilaisia ja matkailijoita. Puistossa on useita oleskelupaikkoja ja mahdollisuuksia päästä veden äärelle ja sen päälle. Rantapuisto on kaikille avoin ja tarjoaa myös mahdollisuuksia kaupallisten ulkoliikuntapalvelujen yritystoiminnalle.

Puistoalueen länsipäässä sijaitsevan uimarannan läheisyydessä sijaitseva soutu- ja melontakeskukseen voidaan sijoittaa mm. välinevuokraus- ja säilytyspalvelua sekä pienveneiden laskupaikka. Talviaikaan alueella voi toimia talviuintiseura, ja talviuintipaikka sopii Soutu- ja melontakeskuksen tai uimarannan yhteyteen.

Satama-alueelle mahdollisesti sijoittuvan kahvilan yhteydessä oleva sillan päätteenä toimiva saapumisaukio voidaan valjastaa kesäisin vaikka benji-hyppyjen tapahtumapaikaksi.

Keskusaukion päässä sijaitsevien oleskeluportaiden yhteydessä on rantautumiseen/lähtöön soveltuvia puistorakenteita mm. kajakeille, sup-lautailijoille tai vastaaville.

Puiston itäosan Viinikanlahdenpuistossa voisi sijaita esimerkiksi puistominigolf, petanque tai muita puistoon sopivia puistopelitoimintoja. Kaupallisten puistotoimintojen tukikohdat voivat sijaita esim. sataman kahvilarakennuksessa, asuinkortteleiden katutasan liiketiloissa, tai satamaan, uimarannan tuntumaan sijoittuvissa kevytrakenteisissa pienliiketiloissa.

/// Mahdollisten kaupallisten ulkoliikuntapalveluiden alue puistossa

TAPAHTUMAT JA OLESKELU

- Tapahtuma-alue
- Oleskelualue
- Istuskeluportaat

KAUPALLISET PALVELUT

- Kahvila
- Kauppa / liiketila
- Hotelli
- Venevuokraus
- Sauna

PUISTOPALVELUT

- Leikkipaikka
- Ulkokuntosali
- Urheilukenttä
- Katupelit
- Grillipaikka
- Juoksureitit
- Soutajien harjoittelualue

TALVIKIVITEITIT

- Pulkkamäki
- Yhteys jäälle

VESITOIMINNOT

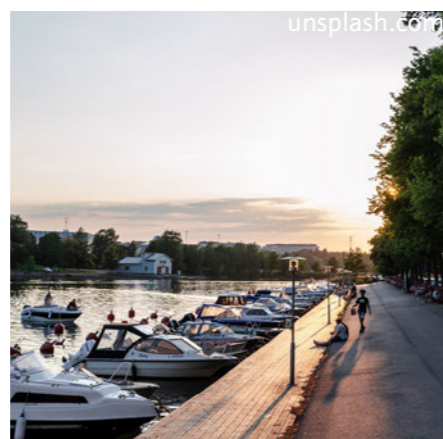
- Vesileikki / -taide
- Yhteys veteen
- Venebongaus
- Hyppytorni
- Soutuveneet
- Huviveneet
- Avovesiuinti

VIHERTOIMINNOT

- Biodiversiteettialue
- Pintavesien viivytyt
- Kukanniitty
- Luontobongaus
- Luontoreitti

Puistopiknik

Vuokraveneet

Puistopingis

Kajakit, sup-laudat

Talviuintiseura, avanto

Pulkkamäet itä- ja länsipäässä

Maisema-arkkitehtoninen ilme

Rantapuiston yleisilmeestä kehitetään esteettisesti laadukas ja tunnistettava. Suunnitelman perusmuodot hakevat inspiraatiota järvimaiseman aallokosta, joka toistuu istutusalueiden lisäksi mm. kivettyjen aukoiden lämpimän sävyisissä erikoisladonnoissa.

Näkymäakselit järvelle

Tärkeitä näkymiä järvelle korostetaan ja tarjotaan oleskelupaikkoja veden äärellä.

Materiaalit ja värit

Materiaalien avulla korostetaan Rantapuiston saapumisalueita ja erikoisrakenteita. Puistoalueen pintamateriaalit jatkuvat luontevasti myös katualueelle. Käytetyt värisävyt ovat lämpimiä, ladonnat monimuotoisia ja detaljit huolella suunniteltuja.

Valaistuksen pääperiaatteet, valaistavat alueet ja reitit, erikoisvalaistusratkaisut

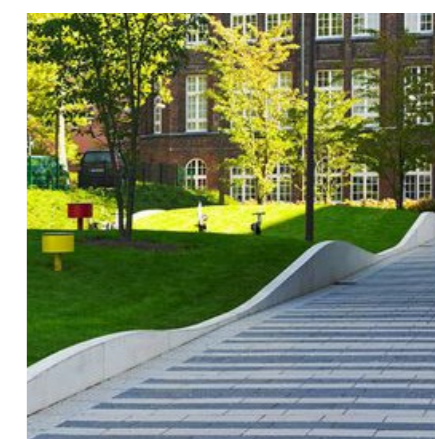
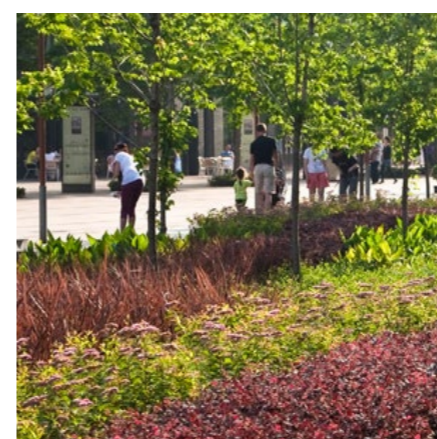
Puiston pääreitit valaistaan puistovalaisimin. Saapumis- ja puistoaukioilla sekä korttelipuistojen yhteydessä voidaan käyttää myös erikoisvalaistusta. Osa puistosta erityisesti Viinikanojan rannoilla ja läheisyydessä jätetään tarkoituksella valaisematta luontoarvojen vuoksi. Mm. lepakot ja saukot hyötyvät myös hämäräksi jäävistä kohdista.

Taide

Erilaisia lähestymistapoja ja paikkoja taiteelle puistossa voisivat olla esimerkiksi porttiaiheet sisään-tuloaukoiden yhteyteen, aukoiden ja tilasarjojen korostaminen, puiston läpi johdettava usean teoksen sarja tai keskusaukion päätteenä oleva tasanne, jonka vesiraja vaihtelee järven vedenpinnan mukaan.

Suunnittelualue voidaan jakaa karkeasti puistoon ja katualueisiin.

Pintamateriaalit

Aukiot ja osa reiteistä sekä oleskelualueista kivetään. Kiveyksen materiaali ja ladonta vaihtelee alueittain - näin korostetaan esimerkiksi saapumisaukioita erikoisladotulla keraamisella kiveyksellä.

Alueen itäpäästä saapuva jalankulun ja pyöräilyn yhteys toteutetaan pinnoitettuna, pyöräilyväylä punaisena asfalttina.

Puistoreitit toteutetaan kalliomurskepintaisina. Myös lenkkeilijöille tarkoitetut reittiosuudet sekä pumppaamon edusta käänköpaikkoineen ovat kalliomursketta.

Soutajanpuiston ja Viinikan satamapuiston laiturit toteutetaan puuverhoiltuina. Kestävyyden vuoksi sen materiaalipaksuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Uimaranta toteutetaan seulotusta hiekasta. Uimarantaa reunustava polku toteutetaan betonirakenteisena, esteettömänä polkuna.

Huolto- ja pelastusajon tarvitseman tilan vuoksi osa reuna-alueista kivetään läpäisevällä kiveyksellä. Näihin alueisiin lukeutuu myös katualueiden pyörä- ja autopsykointipaikat sekä lumien kasaupaikat.

Kasvillisuus

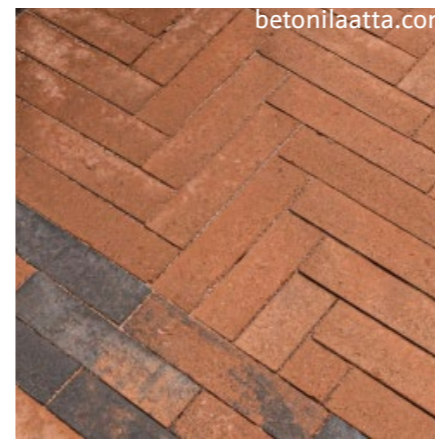
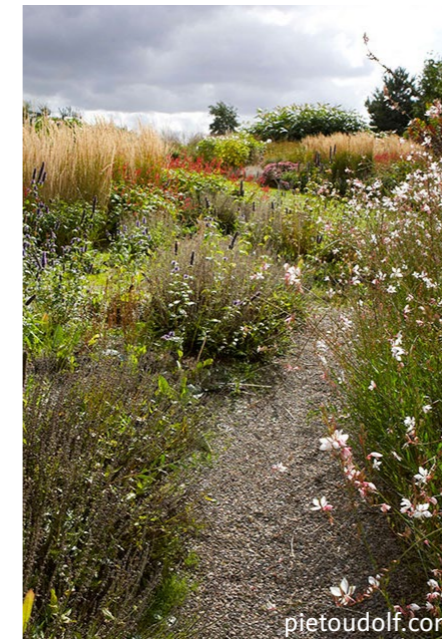
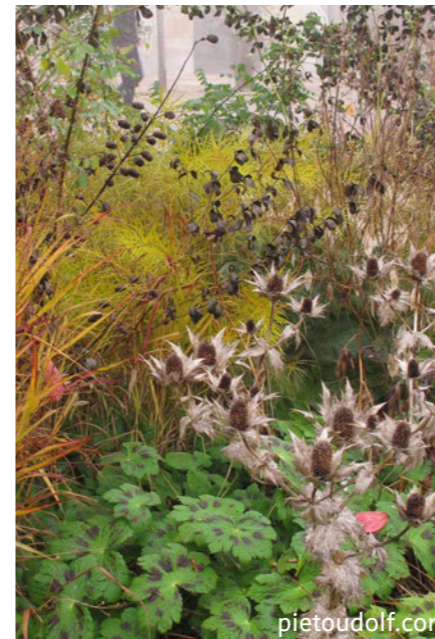
Kasvillisuus on tärkeä osa suunnittelualueen maisema-arkkitehtonista ilmettä. Yleisesti alueella suositetaan kukkivia niittyjä, jotka tarjoavat elinympäristön pölyttäjäille ja muille hyönteisille. Alueella säilyviä alueen luontoarvoja korostetaan ja hyödynnetään, kuten säilyvä puusto alueen itä- ja länsipäissä sekä keskusaukion ja Viinikanlahdenpuiston välissä.

Rantapuiston monilajinen, luontainen ja luonnonmukainen kosteikko- ja rantakasvillisuus tarjoaa alueen eliöstölle luonnonmukaisia elinympäristöjä tulvavesiympäristöjen ja rantaniittyjen muodossa.

Vehreä monimuotoinen kasvillisuus tuo ilahduttavaa ilmettä ja vaihtelua eri vuodenaikoihin mm. kukkivien puiden ja syysvärien avulla.

Monilajinen puustoinen ilme luo selkärangan julkisten ulkotilojen tilallisuudelle ja ilmeen koko alueelle sekä tukee luonnon monimuotoisuutta.

Alueelle istutetaan runsaasti uutta puustoa. Pelkästään julkisille alueille sijoituvia puita on suunniteltu istutettavaksi noin 700 kappaletta, minkä lisäksi tulevat korttelialueiden ja koulun pihan puut, joita on noin 300 kappaletta.

Keraaminen kiveys erikoisladottuna.

Kiveysalueita voidaan toteuttaa myös näyttävistä betonikivistä.

Puutasanteet ja laiturit toteutetaan puuverhoiltuina.

Puistoreitit toteutetaan pääosin kalliomurskepäälysteisinä.

Valoisuusanalyysi

Osana suunnitteluprosessia laadimme alueen tulevista valoisuusolosuhteista analyysin. Oheinen kaavio osoittaa, kuinka rakennusmassat varjostavat yleisiä viheralueita suhteellisen vähän.

Yleissuunnitelman osa-alueet

Rantapuisto ja aukiot

1. Soutajanpuisto
2. Viinikan satamapuisto
3. Viinikanlahdenpuiston länsiosa
4. Viinikanlahdenpuiston itäosa ja leikkipaikka
5. Keskusaukio
6. Saapumisaukiot
7. Korttelipuistot

Kadut

8. Pihakadut
9. Tonttikadut
10. Hatanpään valtatie
11. Hatanpäänkatu

Rantapuisto ja aukiot

Viinikanlahden rantapuistosta on suunniteltu vetovoimainen ja monipuolinen puisto, joka yhdistää järvi- ja kaupunkimaisemaa sekä luonnonmukaisia, urbaaneja että toiminnallisia elementtejä eri käyttäjäryhmille.

Kaupunkikuva ja sijoittuminen maisemarakenteeseen

Rantapuiston suunnittelussa on huomioitu Pyhäjärven rantojen ja saarien muodostama maisemallinen kokonaisuus, rakennetun kaupunkiympäristön kaupunkikuva sekä rannoilta eri suuntiin avautuvat tärkeät näkymät. Viereinen Hatanpään alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä ja Viinikanlahden alueen liittyminen Hatanpään kartanopuistoon on huomioitu suunnittelussa, niin että se on maisemallisesti luonteva ja nykytilannetta parantava.

Rantavyöhyke varataan julkiseen käyttöön ja sinne osoitetaan pääkäyttötarkoituksen lisäksi alueita monipuolisille ja laadukkaille lähivirkistyspalveluille ja -toiminnoille.

Konsepti

1. Yhtenäinen rantapuisto muodostaa alueen selkärangan

Avoimet akselit ja orientaatio – ranta- ja katuaukion osuessa kohdakkain syntyy näköakseli järvelle. Näkymää korostetaan niin, että järvimaisema ja sen yli avautuvat näkymät korostuvat ja välittyvät koko alueen läpi.

2. Alueelle saavutaan aukoiden kautta

Keskustasta siltojen yli rantapuistoon – pienet aukiot muodostavat rantareitille pysähtymis- ja näköalapaikkoja
Hatanpään valtatieltä kaupunkirakenteeseen – pienet aukiot taukoina katujulkisivuissa - mahdolliset taiteen paikat
Hatanpään valtatieltä puistoon – kulku puistoporttien läpi puiston itä- ja länsipäistä

3. Korttelipuistot

Korttelipuistot rytmittävät rannan rakennettua julkisivua – vihreän ja rakennetun vuoropuhelu

4. Piha- ja tonttikadut

Kadut muodostavat kaupunkirakenteessa vaihtelevia katunäkymiä ja urbaanin ominaiskerrostuman alueelle

Luontoarvot ja ekologinen yhteys

Rantapuistoon, erityisesti Soutajan- ja Viinikanlahdenpuiston kohdalle sekä Viinikanojan muokattavalle vesialueosuudelle ja rantaviivaan luodaan uusia kaupunkiluonnon elinympäristöjä. Viher- ja virkistysyhteyksien sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuutta rantojen suuntaisesti kehitetään Hatanpään puistojen ja Viinikanojan välillä sekä rantaviivan käytettävyyttä parannetaan.

Ekologinen viheryhteys läpi rantapuiston

Hatanpään ja lidesjärven välille on suunniteltu puustoinen, vähintään 30 metriä leveä viheryhteys ekologisen yhteyden kehittämiseksi ja nykyisten epäjatkuvuuskohtien merkittäväksi parantamiseksi. Ekologisen viheryhteyden maisema-arkkitehtoninen ja kaupunkikuvallinen luonne vaihtelee alueen eri osissa ja kaikkein urbaaneimmassa kohdassa Keskusaukion ympäristössä yhteyden kohdalla on myös kivettyjä ja päällystettyjä, aukiomaisia alueen osia.

Yhteyden suunnittelussa on ollut olennaista kaupunkiluonnon monimuotoisuus, ekologinen jatkuvuus, viheralueen riittävä kokonaisleveys (min. 30 m puiston puolella ja sitä täydentävät korttelien viherpihat ja -katot) sekä riittävä puustoisuus ja kasvillisuuden monikerroksellisuus. Puusto ja puuryhmät muodostavat yhtenäisen ja katkeamattoman ekologisen viheryhteyden läpi koko alueen. Viheralueen puustoisuuden osan leveys ja luonne vaihtelee.

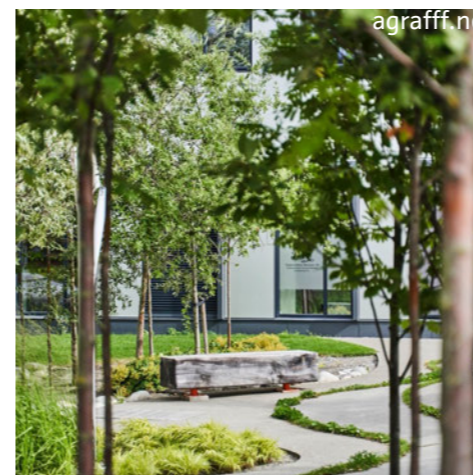
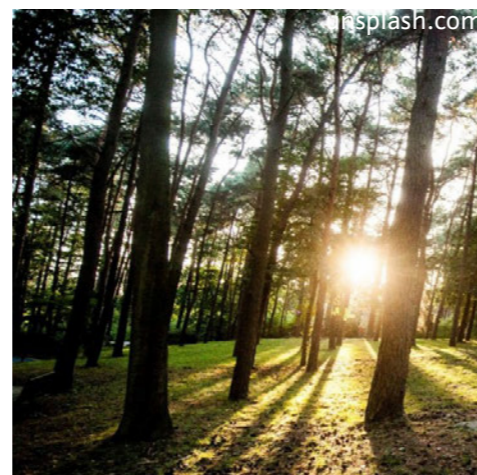
Tampereen kansalliseen kaupunkipuistoon liittyviä tavoitteita

Pyhäjärven rantavyöhykkeen ja järvimaiseman sekä ekologian kannalta on tärkeää, että Viinikanlahden alueella viher- ja virkistysyhteyttä kehitetään ja vahvistetaan. Rantavyöhyke varataan julkiseen käyttöön ja sinne osoitetaan monipuolisia ja laadukkaita lähivirkistyspalveluja ja -toimintoja. Viher- ja virkistysyhteyksien sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuutta rantojen suuntaisesti kehitetään Hatanpään puistojen ja Viinikanojan välillä sekä rannan saavutettavuutta parannetaan.

KASVILLISUUS

- Nurmikko
- Niitty
- Perennaistutukset /Dynaamiset istutukset
- Rantaniitty
- Pensaat
- Istutettavat puut
- Säilytettävät puut
- Ekoyhteys

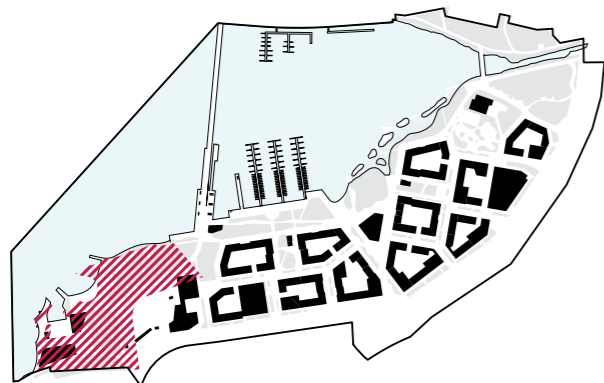
1. Soutajanpuisto

Uimaranta on sijoitettu Pyhäjärven virtauksien, saavutettavuuden ja satamaliikenteen reunaehdot huomioiden ja suunniteltu luontevaksi osaksi rantapuiston kokonaissommitelmaa ja virkistyspalveluita puku-, sauna- ja huoltotiloineen. Valoisuus on pyritty maksimoimaan ja tuulisuus taas minimoimaan rantapuistossa ja uimarannalla erityisesti aallonmurtajan sekä puustutusten sijoittamisen avulla.

Uimaranta muodostaa yhdessä Aurinkonurmen kanssa läntisen osan rantapuistosta, sijaiten koulukorttelin sekä soutu- ja melontakeskuksen välittömässä läheisyydessä. Alueen läpi kulkee itä-länsisuuntaisesti rantapuiston pääpuistoreitti sekä Hatanpäänkadulta tuleva yhdistetty soutu- ja melontakeskuksen ja uimarannan huolto- ja pelastusyhteys.

Alueen mitoituksessa on huomioitu esteettömyys. Loivan rantaprofiilin kaltevuus on 10% aina 2m syvyyteen asti. Uimaranta varustetaan hyppytorilla, jossa on 1 m ja 3 m hyppytasanteet. Talviuinti sijoittuu soutu- ja melontakeskuksen altaaseen. Erilaisia palveluita ja esim. kesäaikaisia kevytrakenteisia tai liikuvia kioskeja on mahdollista sijoittaa uimarannan ja kävely-pyöräilyreitit väliin. Soutu- ja melontakeskus voi käyttää läheisiä nurmi- / niittyalueita kuivaharjoitteluun tarvittaessa.

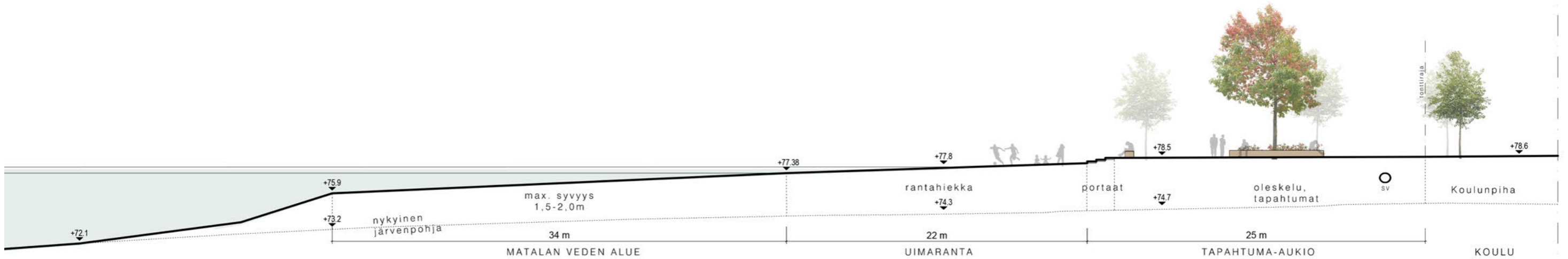
Uimarannan läheisyydessä sijaitsee ulkokuntoilualue sekä grillipaikat, jotka varustetaan asianmukaisin varustein. Aluekokonaisuus mahdollistaa pienten puistotapahtumien järjestämisen.

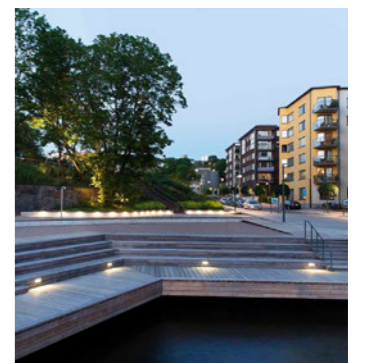
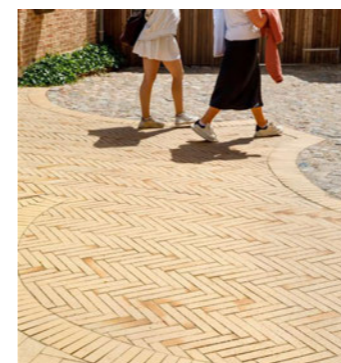
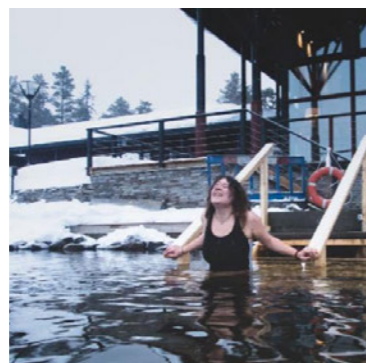
Ote yleissuunnitelmasta 1:1000 (kun tulostetaan A3-arkille)

Havainnekuva uima-rannalta soutu- ja melontakeskuksen suuntaan.

Leikkaus E-E 1:300 Uimaranta

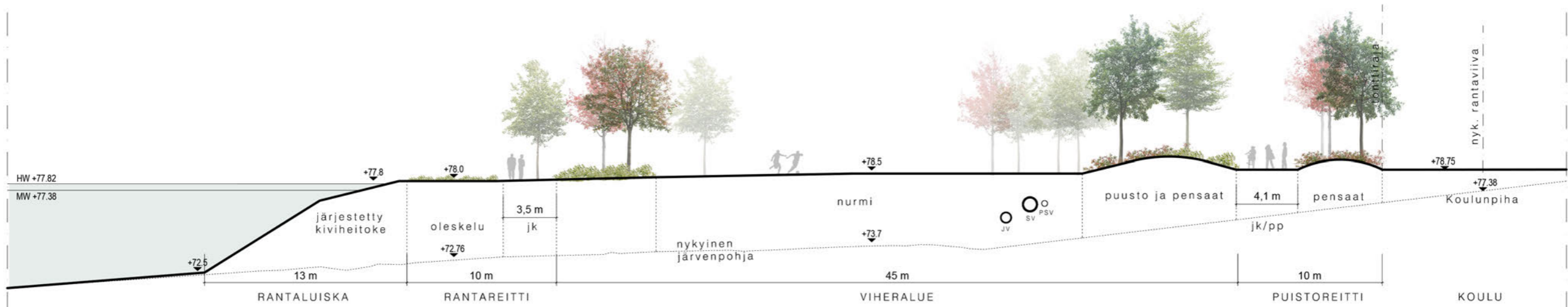

Havainnekuva uima-rannalta soutu- ja melontakeskuksen suuntaan. Taustalla hämmöttää Hatanpään kartano ja sen puisto.

Havainnekuva Soutajanpuistosta soutu- ja melontakeskuksen ja Hatanpään sairaalan ja puistojen suuntaan.

Leikkaus D-D 1:300 Soutajanpuisto (kun tulostetaan A3-arkille)

2. Viinikan satamapuisto

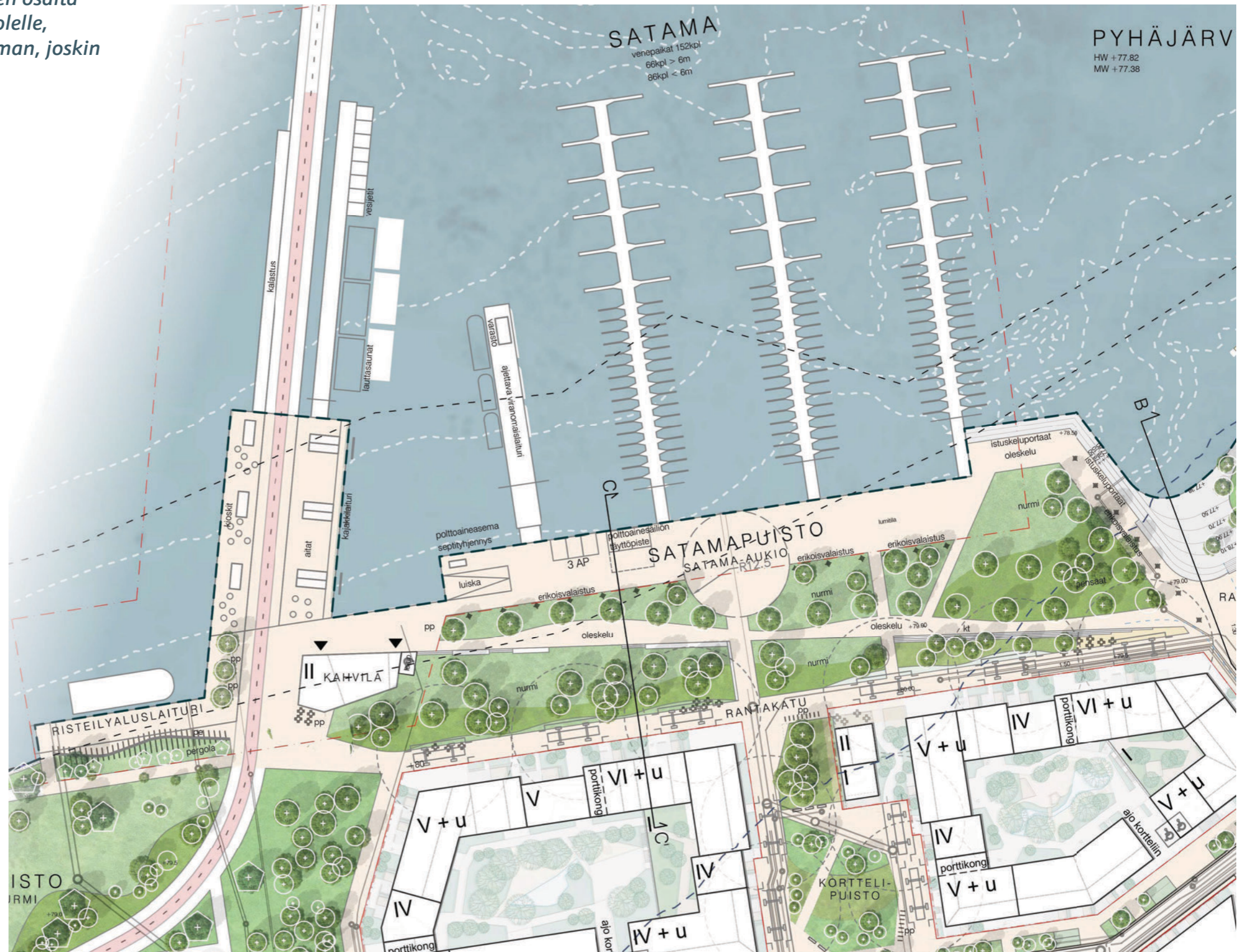
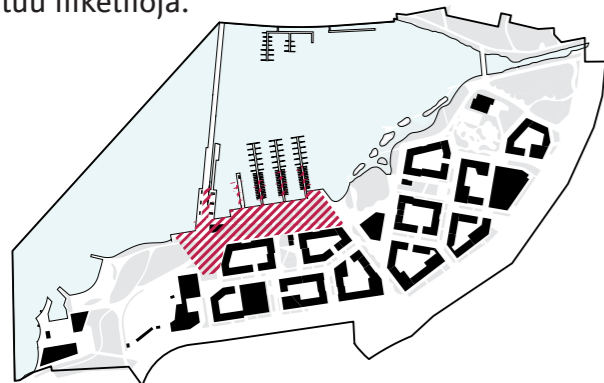
Viinikan satamapuisto sijoittuu virtausten osalta suojaamaan paikkaan uuden sillan itäpuolelle, muodostaen rantapuiston rakennetuimman, joskin samalla avaran ja vehreän osuuden.

Satamapuisto muodostaa yhdessä vierasvenesataman kanssa valtaosan rantapuiston keskustasta. Alueelle sijoittuu sekä vesitse että maitse saapuville kävijöille palveluja, kuten kahvila, polttoainejakelu, välinevuokraus, latauspiste ja jätehuolto.

Satama-alueen läntinen osuus muodostuu reitti- ja risteilyaluslaiturista, jonka yhteydessä sijaitseva ranta-aukio mahdollistaa mm. kesäkauden puistotapahtumien järjestämisen läheisen kahvilan kanssa. Aukiolta pohjoiseen nouseva silta toimii kevyen liikenteen reittien lisäksi myös mahdollisena kalastuspaikkana.

Itäosassa puisto liittyy keskusaukion päätteen altaaseen, joka mahdollistaa turvallisen pääsyn veden äärelle. Alue on esteetön ja korkoerot on hoidettu luiskauksin viheralueiden välisillä alueilla.

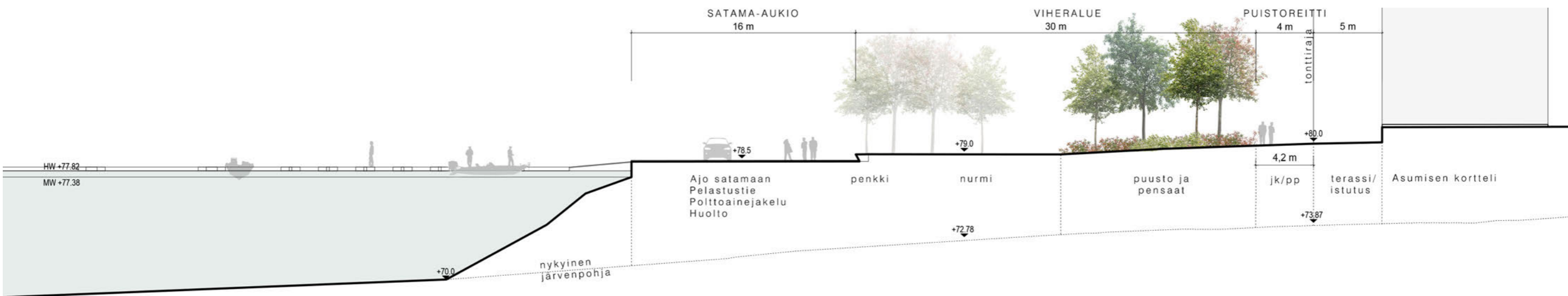
Palveluita kesäaikaisia kevytrakenteisia/liikkuvia kioskeja on mahdollista sijoittaa sataman kahvilarakennuksen, risteilylaiturin tai sillan yhteyteen. Myös sataman viereisten asuinkortteleiden maantasokerrokseen sijoituu liiketiloja.

Ote yleissuunnitelmasta 1:1000 (kun tulostetaan A3-arkille)

Havainnekuva Viinikan satamapuistosta

Leikkaus C-C 1:300 Viinikan satamapuisto (kun tulostetaan A3-arkille)

3. Viinikanlahdenpuiston länsiossa

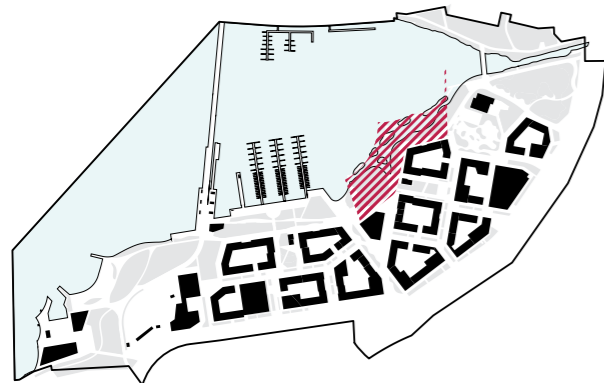
Laiturimaisen polun ympärillä vapaasti kasvava heinikko ja rantaniitty mahdollistavat luonnon eliöstölle luontaisia elinympäristöjä. Puisto tarjoaa kävijöille luonto- ja näköalareitin, joka kulkee osittain veden päällä vedenkorkeudesta riippuen.

Puiston laiturilla kulkeva reitti alkaa länsipäässä keskusaution päätteenä olevan vesialtaan reunasta ja itäpäässä itäisen sillan ranta-aukion oleskeluportaiden kohdalta.

Laiturilla olevat oleskelupaikat voidaan esimerkiksi toteuttaa riippumattojen tapaan köysiverkosta, mikä mahdollistaisi makoilun lähellä vedenpintaa.

Reitin molemmissa päässä sijaitsevat esteettömät luisakat.

Puiston viheralueet muodostuvat osittain alueella nykyisin olevasta viherkumpareesta säilyvine puustoineen. Täyttömaalle rakennettava puiston itäpuoli on pääosin rantaniittyä, joka jää osittain veden alle korkean veden aikaan.

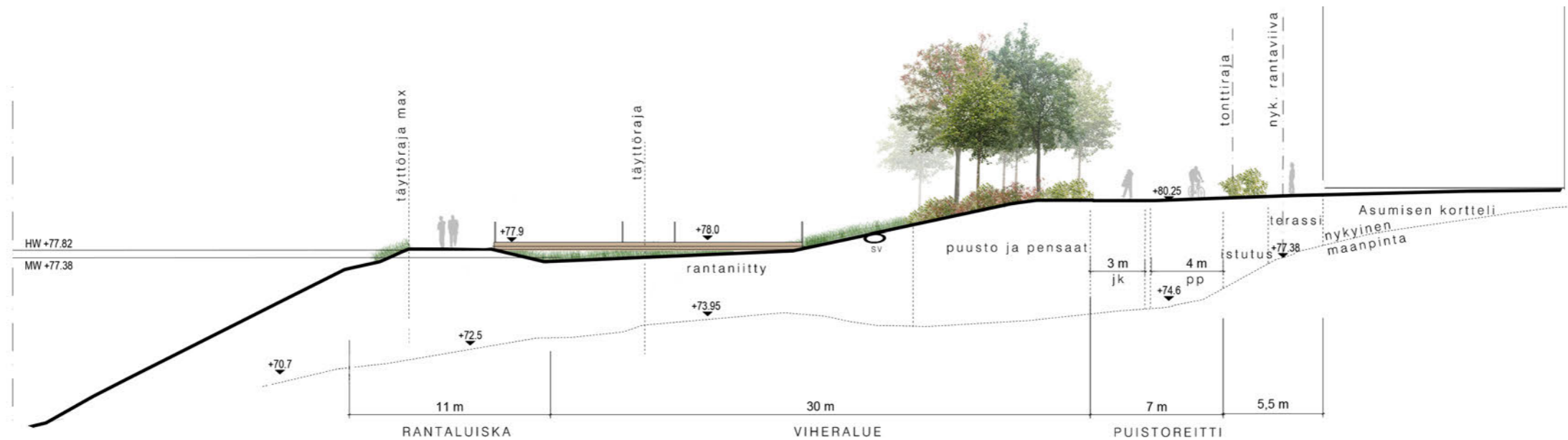
Ote yleissuunnitelmasta 1:1000 (kun tulostetaan A3-arkille)

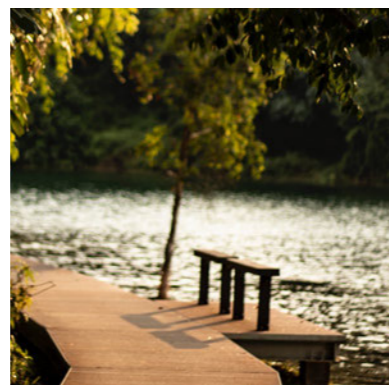
Laitureiden oleskelualueilla voi nauttia rantaniityn monimuotoisesta kasvillisuudesta ja lajistosta.

Korkean veden aikaan (+77.82) rantaniityt ovat veden vallassa.

Leikkaus A-A 1:300 Läntinen Viinikanlahdenpuisto (kun tulostetaan A3-arkille)

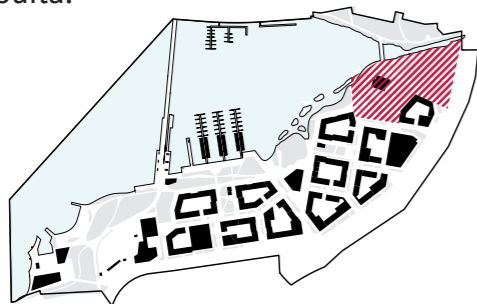
4. Viinikanlahdenpuiston itäosa ja leikkipaikka

Viinikanlahdenpuisto on Ratinan suunnasta saapussa Rantapuiston ensimmäinen puistoalue. Sillä on tärkeä merkitys saapumisalueena Viinikanlahden uudelle alueelle sekä ekologisesti, virkistysellisesti että kunnallisteknisesti. Nurmi-alueet tarjoavat mahdollisuuden myös ulkoliikuntapalveluiden sijoittamiseen alueelle.

Viinikanlahdenpuiston maisemallinen käsittely ja jäsentely perustuu virkistysreittien ja -toimintojen kehittämiseen, sekä ekologisen siniviheryhteyden vahvistamiseen Iidesjärven ja Pyhäjärven välillä. Puisto kytkeytyy vastapäätä olevaan Höyrynpuistoon sillan avulla ja sitä myöten rantapuiston alue yhdistyy keskustaan ja uuteen kaupunginosaan. Viinikanojan suun nykyinen puisto pyritään säilyttämään mahdollisimman pitkälti nykyisellään - suojaus- ja lepakoiden ruokailualueena ja arvokkaana hyönteisalueena.

Puiston pohjois- ja länsiosaan sijoittuvat käyttöniitty-alueet vahvistavat alueen monimuotoisuutta ja mahdollistavat samalla myös vapaan oleskelun. Puiston itäosan nurmi-alueet tarjoavat mahdollisuuden esimerkiksi kaupallisten ulkoliikuntapalveluiden, kuten puistominigolfin ja petankin sijoittamiseen alueelle.

Puiston länsireunassa sijaitsee jätevedenpumppaamo, jonka toimintavarmuus on kunnallisteknisesti tärkeää. Tämän vuoksi sen huoltoyhteys on oltava jatkuvasti saatavissa tarvittavin kalustoin. Pumppaamon vuoksi puiston alla kulkee runsaasti kunnallistekniikkaa, joka vaikuttaa viheralueilla mm. puiden ja rakenteiden sijoitteluun - esim. siirtoviemäreiden kohdalla ei voi olla lainkaan puita.

Ote yleissuunnitelmasta 1:1000 (kun tulostetaan A3-arkille)

Havainnekuva Viinikanlahdenpuistosta lintuperspektiivistä

Puiston melusuojaus

Viinikanlahden puiston suunnittelussa on huomioitu myös Hatanpään valtatieltä kantautuva melu ja sen vähentäminen.

Melusuojaus toimii parhaiten mahdollisimman lähellä äänilähdettä, jonka vuoksi se onkin tuotu mahdollisimman lähelle katua. Se muodostaa raitiovaunupysäkin yhteyteen rantapuiston itäisen saapumisaukion.

Selvityksen mukaan puistoon tarvitaan vähintään kaksi metriä korkea, umpinainen melusuojausrakenne.

Suunnitelmassa melulta suojaavat muurit kehystävät sisääntuloaukiolta puistoon kulkevia reittejä madaltuen puiston maanpinnan tasoon. Puiston puolella maanpinta nousee noin metrin kadun pintaa korkeammalle, jolloin muureista jää vain puolet näkyviin.

Kadun varressa sijaitsevien muurien yhteyteen on suunniteltu alueen teollisesta historiasta ammentavat pergolarakenteet köynnöksineen.

Havainnekuva Viinikanlahdenpuiston saapumisaukiosta alueen itäpäässä

Esimerkkejä erilaisista puistotoiminnoista alueella

Minigolf

Lenkkeily

Puistojooga

Kukkivien niittyalueiden lomassa kulkevat reitit

Pikniknurmi

Leikkipaikka

Viinikanlahdenpuiston lounaiskulmaan, pumpaamon eteläpuolelle sijoittuu leikkipaikka, jossa on monipuolisesti toimintoja eri ikäisille leikkijöille. Leikkipaikalla on erilliset, aitaamattomat alueet pienten ja isojen leikille. Myös esteettömään leikkiin on kiinnitetty huomiota. Leikkipaikan luoteiskulmaan sijoittuu hiekkatekonurmipintainen pelikenttä.

Leikkipaikan teema on saanut inspiraationsa Viinikanojassa havaituista saukoista ja muista Viinikanojan luontoarvoista. Leikkipaikan luontoaiheiset leikkivälineet, pintamateriaalit, värimaailma, muotokieli ja leikkisät luontoaiheiset yksityiskohdat muodostavat vahvan identiteetin leikkipaikalle.

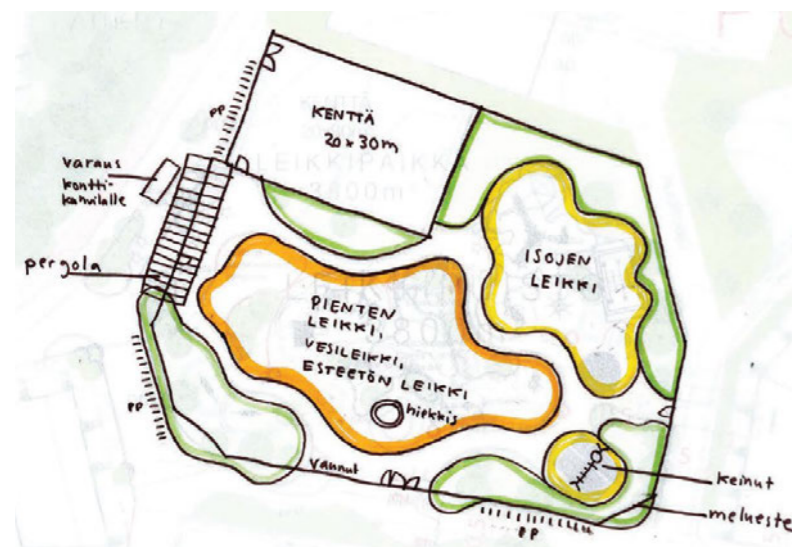
Kasvillisuus on tärkeässä osassa puiston luonnonmukaista ilmettä. Kasvillisuus on monilajista ja runsasta. Monilajinen puusto luo puistoon mahdollisimman paljon myös varjoisia paikkoja leikkiä. Puuston välistä avautuu näkymät Pyhäjärveä kohti.

Leikkipaikan lounaiskulmaan sijoitetaan toiminnallisesti käytettävä melueste Hatanpään valtieltä kantautuvan melun vuoksi.

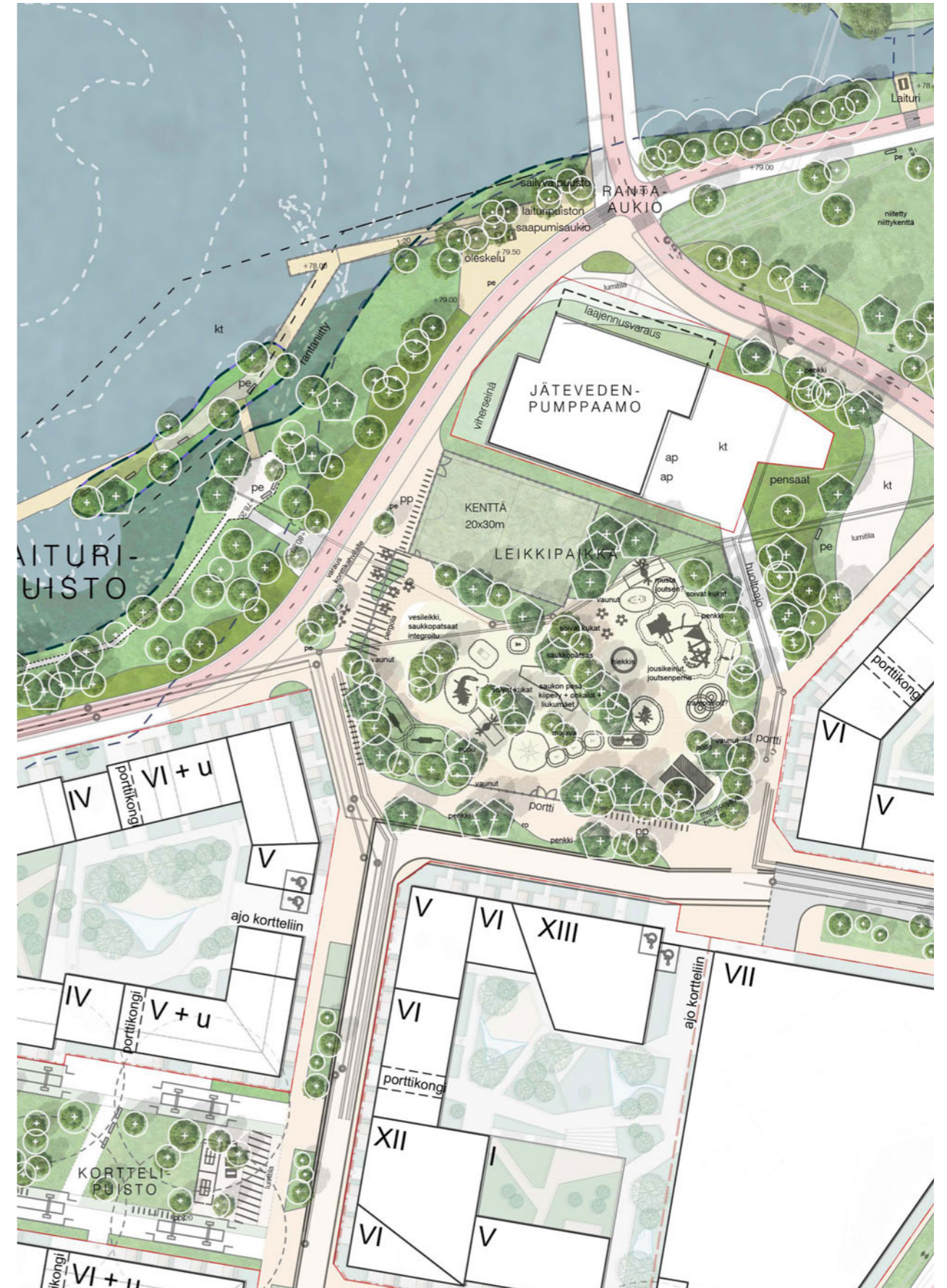

Suunnittelun teemat:

- *Vehreys, paljon varjostavaa kasvillisuutta*
- *Maan läheiset värit pintamateriaaleissa, orgaaniset, veden aaltoilua muistuttavat muodot*
- *Leikkisiä yksityiskohtia*
- *Erikoisvalaistus: Pimeään aikaan ilmestyvät saukot ja saukon kaverit*
- *Luontoaiheiset siluetit*
- *Luontoaiheiset eläinpatsaat, sijoittelu siten, että turvassa ilkeivallalta*

Ote yleissuunnitelmasta 1:1000 (kun tulostetaan A3-arkille)

Ote yleissuunnitelmasta 1:1000 (kun tulostetaan A3-arkille)

5. Keskusaukio

Keskusaukio muodostaa kaupunginosan toiminnallisen ytimen ja näkymäkselin pääsaapumisalueelle ja rantaan.

Kaupunginosan toiminnallinen ydin

Keskusaukio muodostaa kaupunginosan toiminnallisen ytimen ja pääsaapumisen alueelle ja rantaan. Näkymät rantaan ja järvelle avautuvat kävelyakselin suuntaisesti. Tila on leveä, viihtyisyyttä luodaan vaihtelevan korkuisilla istutuksilla ja kalusteilla.

Aukiota rajaavat liiketilat, ja niiden edustalle varataan mahdollisuus terasseille. Aukiolla on vapaata tilaa pienimuotoisille katutapahtumille porrastuvine istuintasoinen.

Hulevedet johdetaan aukion itäreunan matalammalle kasvillisuusalueelle, ja puiden alle sijoitetaan oleskelupaikkoja.

Pyöräilyn pääreitti kulkee aukion läpi, jossa on ympäröivästä aukiomateriaalista erottuva pinnoite. Pyöräpaikkoja sijoitetaan istutusalueiden lomaan. Huoltoajo ja kunnallistekniikka sijoittuvat pääsääntöisesti akselin länsireunalle. Hatanpään valtatievarressa on raitiotiepysäkki.

Porrastuva ranta-aukio

Keskusakselin päätteessä rannassa aukio ja rantapuisto liittyvät toisiinsa. Rantapuiston kasvillisuus ja maisema-arkkitehtoniset teemat välittyvät keskusaukion kautta kaupunkirakenteen sisään.

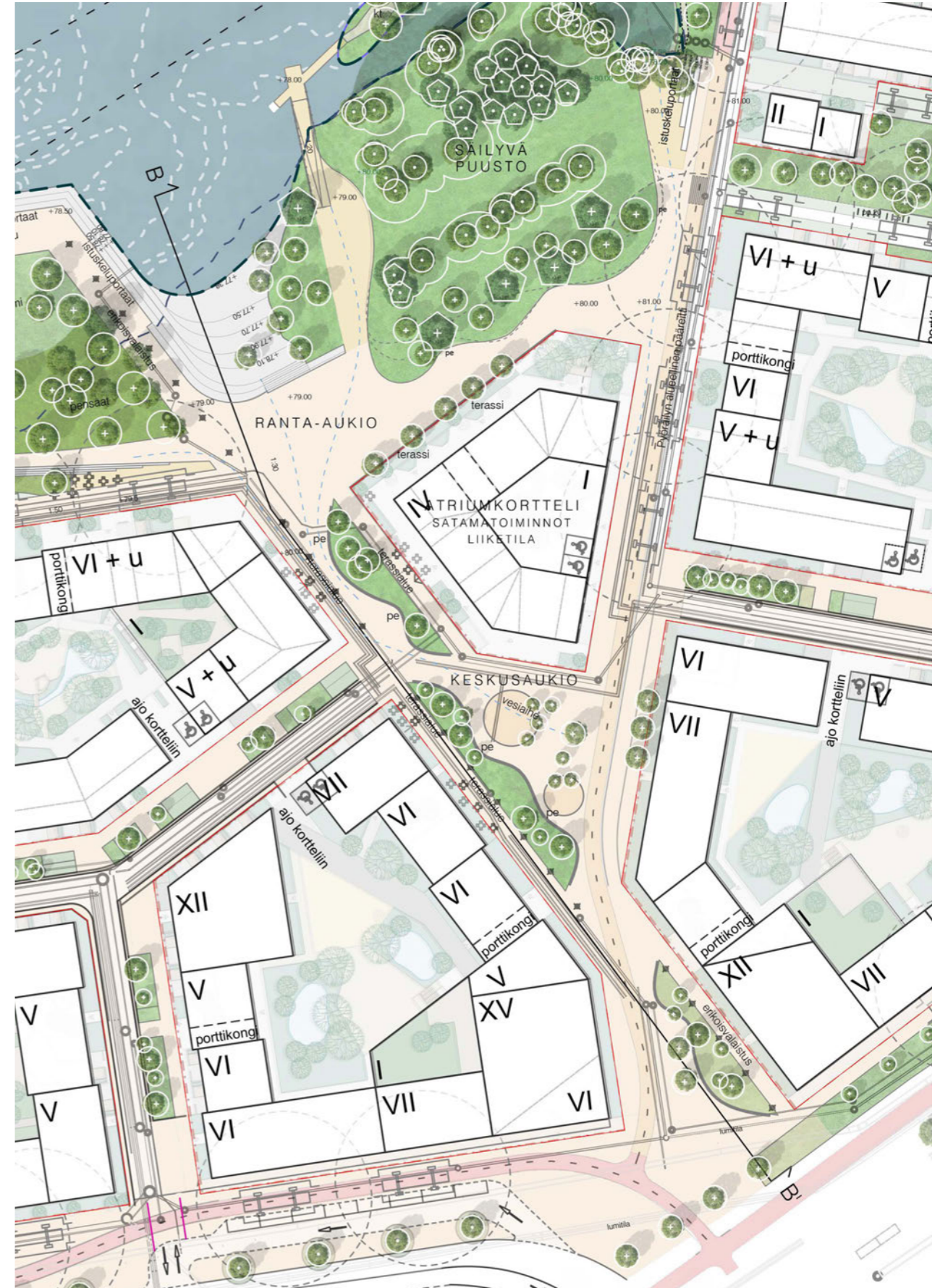
Ranta-aukio porrastuu Pyhäjärven rantaan, nostaten vedenpinnan osaksi aukiota. Vaihtelevat sääilmiöt tulevat näkyväksi ranta-aukiolla: kovalta pohjoistuulella tyrskyjen pärskeet voivat nousta aukiolle, kun taas tyyneellä säällä matalat tasot mahdollistavat kahlaamisen rantavedessä. Veden läheisyys luo vaihtelevia kasvillisuustyyppisiä istutusalueille

Istutusalueiden rytmistä tuulensuojaa

Keskusaukio on etelä- ja pohjoisvirtauksilla tuulinen ja etenkin sen eteläreunaan voi muodostua tuulenpyörteitä. Tuulioloja katutasossa voidaan hieman parantaa maisema-arkkitehtuurin keinoin sijoittamalla matalahkoja rakenteita (korkeus 1-2 m) ja puustoa ongelma-alueiden eteläpuolelle.

Kävelyakselin istutusalueet tehdään korotettuihin kumpuina, jotka muodostavat tuulensuojaa ja luovat porrastettuja levähdyspaikkoja. Vaihtelevan korkuisten istutusalueiden aaltoileva rytmi – ”rannan aallot” – ikään kuin vyöryy kaupunkirakenteen sisään.

Sijoittelussa huomioidaan kävelyakselin suuntaisesti näkymät rantaan ja järvelle. Aukion itälaidalla ja Hatanpään valtatievarressa aukiolle istutetaan suurempia puita, jotka osaltaan hillitsevät etelän suuntaisia tuulia.

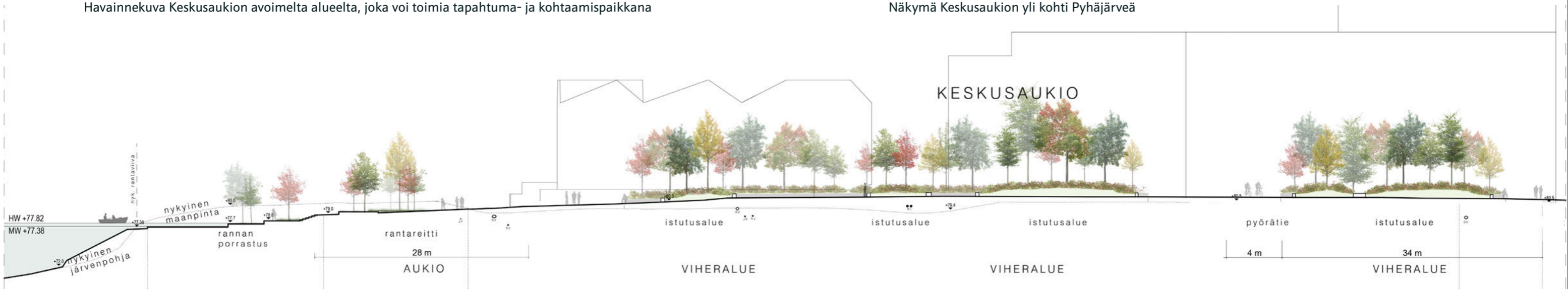
Ote yleissuunnitelmasta 1:1000 (kun tulostetaan A3-arkille)

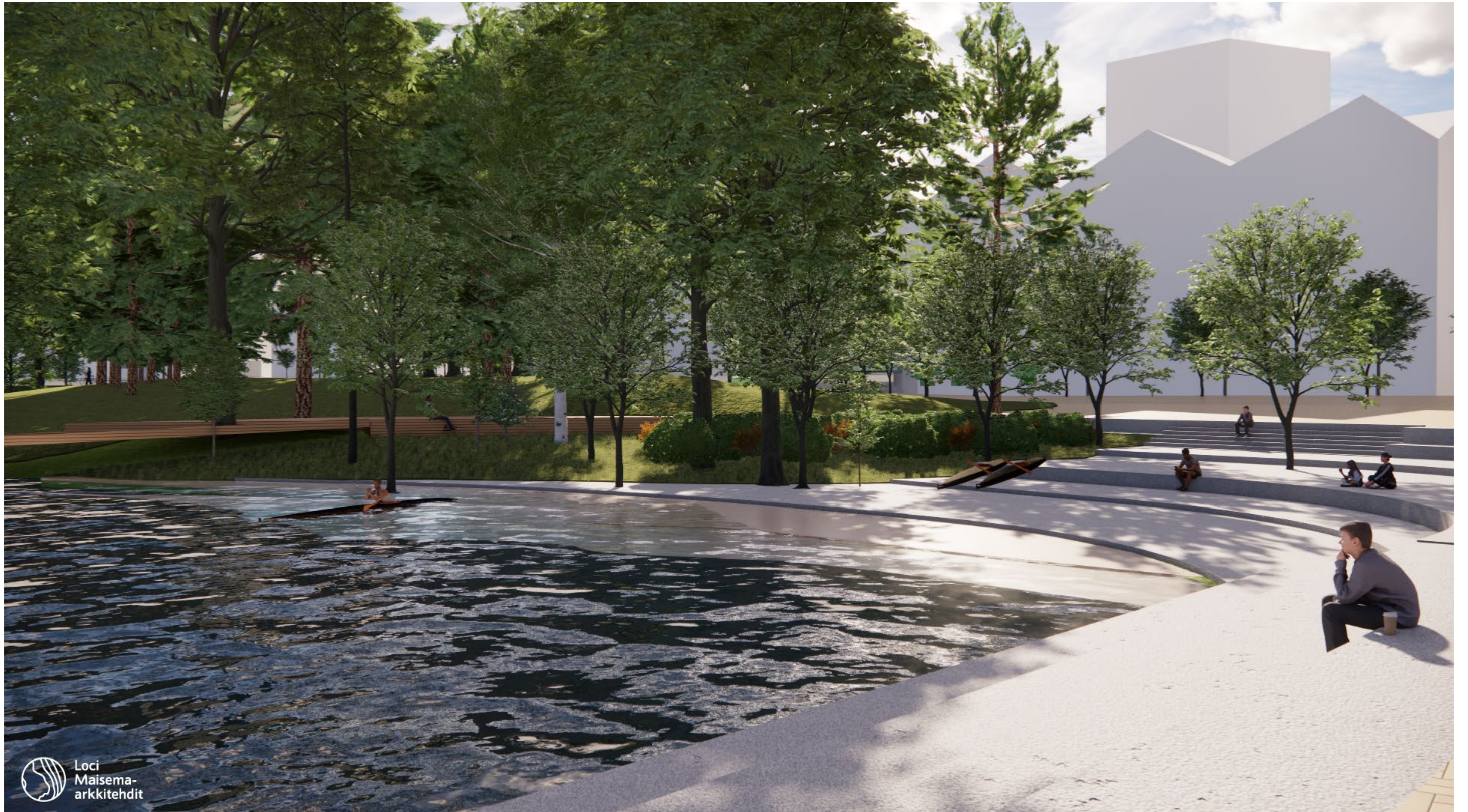
Havainnekuva Keskusaukion avoimelta alueelta, joka voi toimia tapahtuma- ja kohtaamispaikkana

Näkymä Keskusaukion yli kohti Pyhäjärveä

Leikkaus B-B 1:500, Keskusaukio (kun tulostetaan A3-arkille)

Keskusaukion päätteenä toimiva ranta-aukio toimii myös melojien rantautumispaikkana

6. Saapumisaukiot

Alueelle saavutaan aukoiden kautta: veden yli siltaa pitkin, kokoojakadulta kaupunkirakenteeseen sekä puistoon, mikä luo erinoimaisia paikkoja taiteen sijoittamiselle.

Avoimet akselit ja orientaatio

Kun kaupunkirakenteessa ranta-aukio ja katuaukio osuvat kohdakkain, syntyy näkymäakseli järvelle. Näkymää korostetaan suunnitelmassa niin, että järvimaisema ja sen yli avautuvat näkymät korostuvat ja välittyvät kokoojakaduille asti. Keskusaukion kohdalla akseli päättyy veteen, muodostaen solmukohtan ja tämän alueen maisemallisen kohokohtan, josta on näköyhteys mm. koko kaupungin maisemille tärkeään Näsinneulaan.

Taide muodostaa aukoiden ilmeen

Tavoitteena on, että jokaisella aukioilla on oma identiteettinsä, luoden orientaatiota alueelle. Kaikki aukiot ovat mahdollisia julkisen taiteen sijoittamisen paikkoja – mahdollistaen esimerkiksi taidekonseptikilpailun järjestämisen. Jokaisen aukion ilme voisi muodostua esim. ko. aukion taiteen myötä. Taiteen inspiraation lähteenä voisi toimia esimerkiksi alueen lajisto, kasvillisuus ja historialliset viittaukset.

Kolmentyyppiset aukiot

Veden yli siltaa pitkin rantapuistoon

pienet aukiot muodostavat rantareitille pysähtymis- ja näköalapaikkoja

Kadulta kaupunkirakenteeseen

pienet aukiot taukoina katujulkisivuissa - mahdolliset taiteen paikat

Kadulta puistoon

kulku puistoporttien läpi suoraan kadulta puistoon itä- ja länsipäistä

Loci
Maisema-
arkkitehdit

Havainnekuva Viinikanlahdenpuiston saapumisaukiosta alueen itäpäässä lintuperspektiivistä

7. Korttelipuistot

Korttelipuistot ovat välittäviä puistoalueita rantapuiston ja katujen välissä. Puistojen maisema-arkkitehtuuri heijastaa teemoja molemmista alueista. Korttelipuistoja on kaksi, yksi kummallekin korttelikokonaisuuksien alueelliselle lohkolle ja asujaimistolle. Puistoille muodostetaan toisistaan hiukan poikkeavat visuaaliset ilmeet. Läntinen puisto lainaa elementtejä Viinikan satamapuiston maisema-arkkitehtuurista, kun taas itäisessä on viitteitä Viinikanlahdenpuiston teemoista.

Asukkaiden yhteiset olohuoneet

Korttelipuistot toimivat pihojen jatkeena ja ensisijaisesti alueen omien asukkaiden yhteisinä kohtauspaikkoina. Puistoihin sijoitetaan pieniä puistotoimintoja kuten pingis, petankki, pöytäryhmiä ja riippumattoja.

Korttelitalot rajaavat puistoja rannan suuntaan. Rakennusten käyttötarkoitus heijastuu puistoihin: Rakennukset sijoittuvat tonttialueelle ja niissä on puolijulkisia yhteistiloja.

Pelustusreitit ja nostopaikat sijoittuvat osittain puiston reunoille puistokäytävälle. Asuntoja rajaavat istutusvyöhykkeet. Sataman huoltoreitti kulkee läntisemmän korttelipuiston läpi puistokäytävää pitkin. Liiketilojen edessä kulkee myös huoltoliikennettä.

Suojaisat puistokeitaat

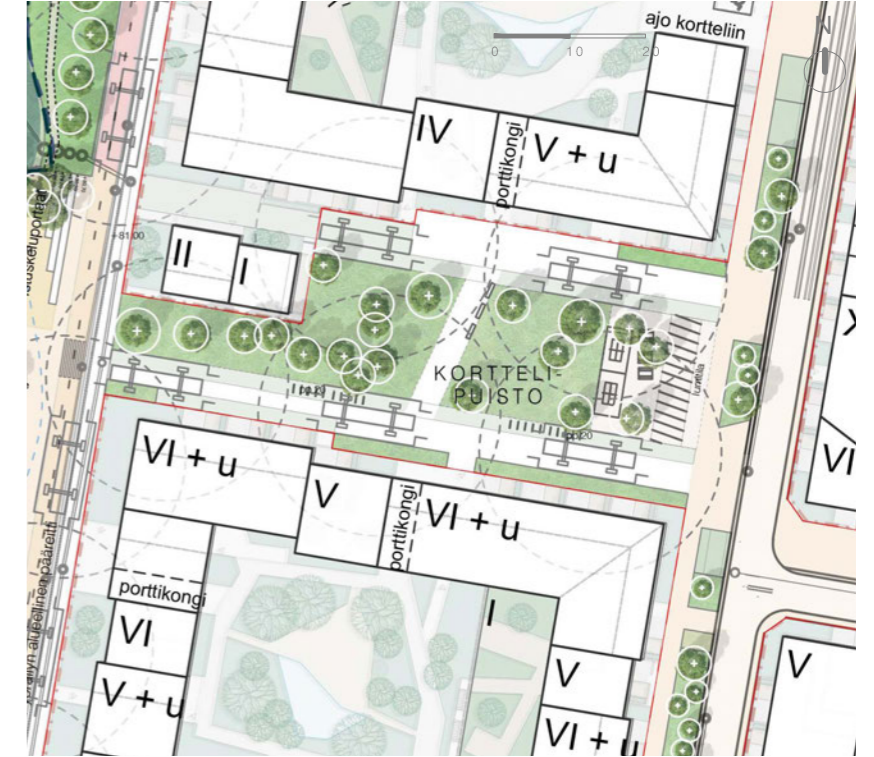
Kasvillisuudella tavoitellaan rantapuistoa pieni-piirteisempää ja värikkäämpää ilmettä. Kukkiva kasvillisuus, syysvärit, hedelmäpuut, asukkaiden viljelylaatikot sekä sipulikasvit tuovat vuodenaikojen vaihtelun näkyväksi teemaksi korttelipuistoihin.

Suojaisampi sijainti verrattuna rantapuistoon (tuulisuus), luo mahdollisuuksia eri lajiston, kuten perhosten, elinolosuhteille. Eläinavusteisesta suunnittelusta luodaan teemaa puistoihin. Puistoille valitaan eri kohdelajit, joiden elinolosuhteet huomioidaan suunnittelussa.

Puiston hulevedet ohjataan kasvillisuusalueille viivytykseen. Tulvareitit kaduilta rantaan ohjataan korttelipuistojen läpi.

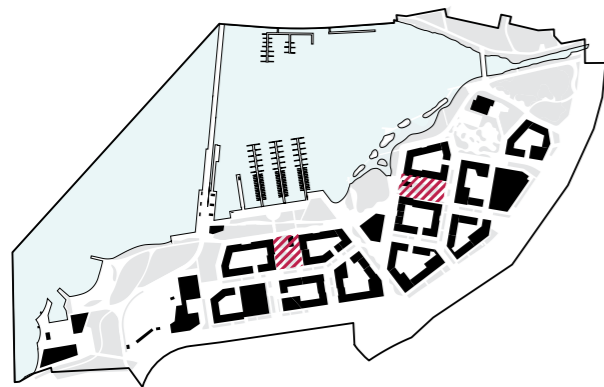
Läntinen korttelipuisto 1:1000 A3-arkilla

Itäinen korttelipuisto 1:1000 A3-arkilla

Havainnekuva itäisestä korttelipuistosta

Puukokeilun puut

Korttelipuistoissa käytetään peruskasvillisuuden lisäksi Tampereen puukokeilun puita Mustilan Arboretumista.

Puukokeilun puut sijoitetaan siten, että niiden mahdollinen taantuminen ei vaikuta kasvillisuuden kokonaisilmeeseen ja että ne voidaan helposti vaihtaa korvaavaan lajikkeeseen.

Esimerkkejä Tampereen puukokeilulistan lajeista, joita Viinikanlahden alueella voisi käyttää:

***Acer komarovii*, koreanperhosvaahtera**, täysikasvuisena 3-5 m

***Acer pseudosieboldianum*, koreanvaahtera**, täysikasvuisena 3-5 (-8) m

***Acer triflorum*, huntuvaahtera**, täysikasvuisena 3-8 m

***Betula ermanii*, kivikoivu**, täysikasvuisena 5-15 m

***Carpinus caroliniana*, amerikanvalkopyökki**, täysikasvuisena 2-4 m

***Fagus sylvatica*, euroopanpyökki**, täysikasvuisena 5-20 m

***Ostrya virginiana*, amerikanhumalapyökki**, täysikasvuisena 5-10 m

***Pterocarya rhoifolia*, japaninsiipipähkinä**, täysikasvuisena 8-16 m

***Salix × fragilis* 'BASFORDIANA', keltasalava**, täysikasvuisena 10-25 m

***Salix pendulina* 'BLANDA', kyynelsalava**, täysikasvuisena Suomessa 4-8 m

***Sorbus commixta* 'AAMU', japaninpihlaja**, täysikasvuisena 5-10 m

Koreanperhosvaahtera

Koreanvaahtera

Huntuvaahtera

Kivikoivu

Amerikanvalkopyökki

Euroopanpyökki

Amerikanhumalapyökki

Japaninsiipipähkinä

Keltasalava

Kyynelsalava

Japaninpihlaja

Kadut

Katujen puusto muodostaa katuaretoiminnan vaihtelevalla lajistollaan. Hulevedet johdetaan kasvillisuusalueille ja käsitellään luonnonmukaisesti.

Vehreä monimuotoinen kasvillisuus

Katujen kantavana teemana toimii "katuaretoiminta" – käytetään vaihtelevaa lajistoa, joka muodostaa vehreän ja runsaan ilmeen. Epäsymmetrinen leveä istutuskaista ajoradan toisella puolella luo puitteet maksimaaliselle vihreälle. Monikerroksellinen kasvillisuus rakennetaan yhdistelmänä isoista ja pienistä katupuista, pensaista, perennoista sekä hulevesialueille sopivasta kasvillisuudesta.

Katupuina käytetään jo käytössä olevia ja hyväksi todettuja katupuulajeja, sekä mausteena voidaan hyödyntää myös puukokeilun puita, siellä missä niiden mahdollinen taantuminen ei vaikuta kasvillisuuden kokonaisilmeeseen.

Hulevedet kasvillisuudelle

Hulevedet johdetaan kasvillisuusalueille ja käsitellään luonnonmukaisin ratkaisuin. Kadun tasaus kallistuu istutusalueita kohti. Aukot reunakivilinjassa kokoavat hulevedet kasvillisuudelle, jonka istutusalueet ovat pääsääntöisesti alaslaskettuja sadeputarhoja.

Kourulaatta istutusalueen reunassa kerää hiekotushiekat ja kadun epäpuhtaudet ennen istutusalueelle kulkeutumista.

Kestävä ja laadukas materiaailmaailma

Katujen pinnoitteet valitaan laadukkaista ja kestävästä materiaaleista. Kiveystä käytetään korostamaan etenkin aukioita ja risteyskohtia. Pihakatujen pysäköintipaikkojen puoleisessa sivussa sijaitsee 0,5 m esteetön kiveyskaista. Pysäköinti- ja pyöräpaikoilla käytetään nurmisaumattua kiveystä.

Yhtenäinen pinnoite pihakaduilla viestii jalankulkijoiden, pyöräilijöiden ja autoilijoiden yhteisesti käyttämästä tilasta. Talvikunnossapito huomioidaan riittävinä lumitiloina.

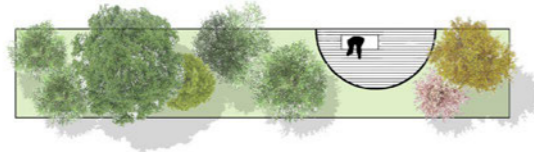

Jaktgatan/ Lövängsgatan, Norra Djurgårdsstaden, Tukholma, Ruotsi. Landezine.com

Pihakatujen monimuotoiset istutusalueet

Monimuotoinen kasvillisuus rakennetaan yhdistelmä-
nä isoista ja pienistä katupuista, jotka muodostavat
1. ja 2. latvuserroksen sekä pensaista, perennoista ja
ranta-alueelle tyypillisestä heinäkasvillisuudesta ja hu-
livesialueille sopivasta kasvillisuudesta.

*Katupuina käytetään jo käytössä olevia ja hyväksi to-
dettuja katupuista sekä Tampereen puukokeilun puista
Mustilan Arboretumista. Puukokeilun puut sijoitetaan
siten, että niiden mahdollinen taantuminen ei vaikuta
kasvillisuuden kokonaisilmeeseen ja että ne ovat hel-
posti vaihdettavissa sopivaan lajikkeeseen.*

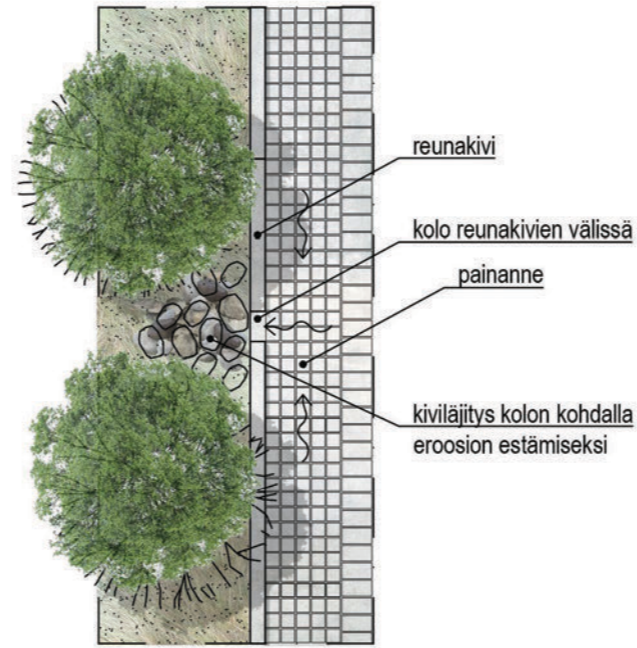

1. latvuserros

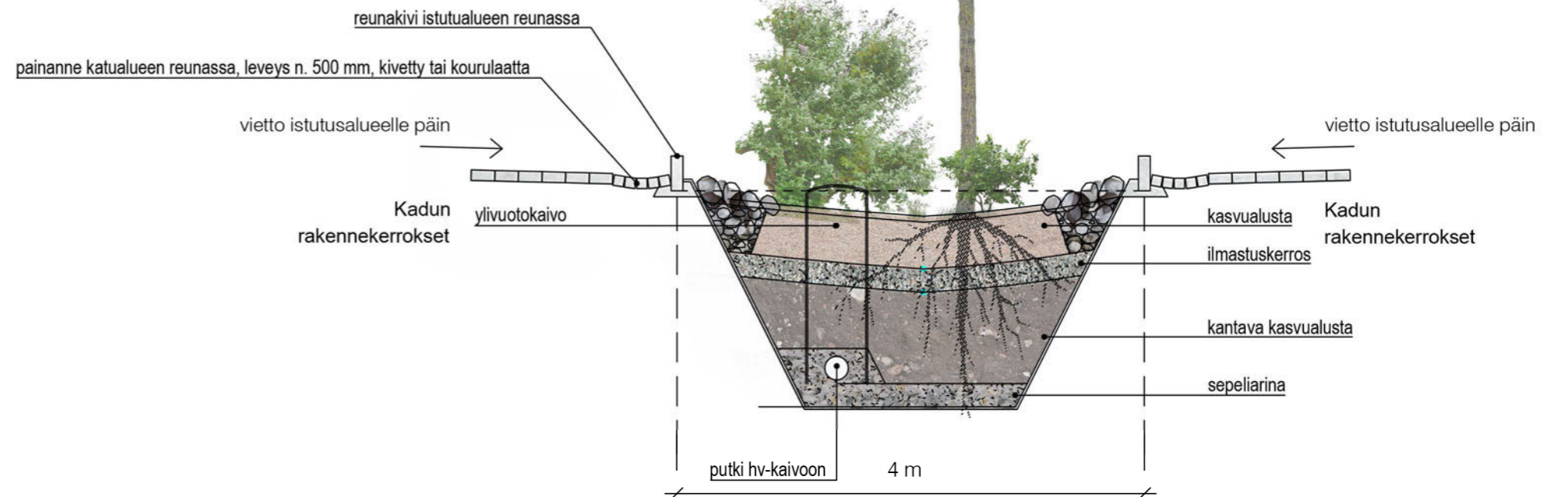
2. latvuserros

pensaskerros

perennakerros

PERIAATE ISTUTUSALUEEN
REUNASTA YLHÄÄLTÄ 1:50

8. Pihakadut

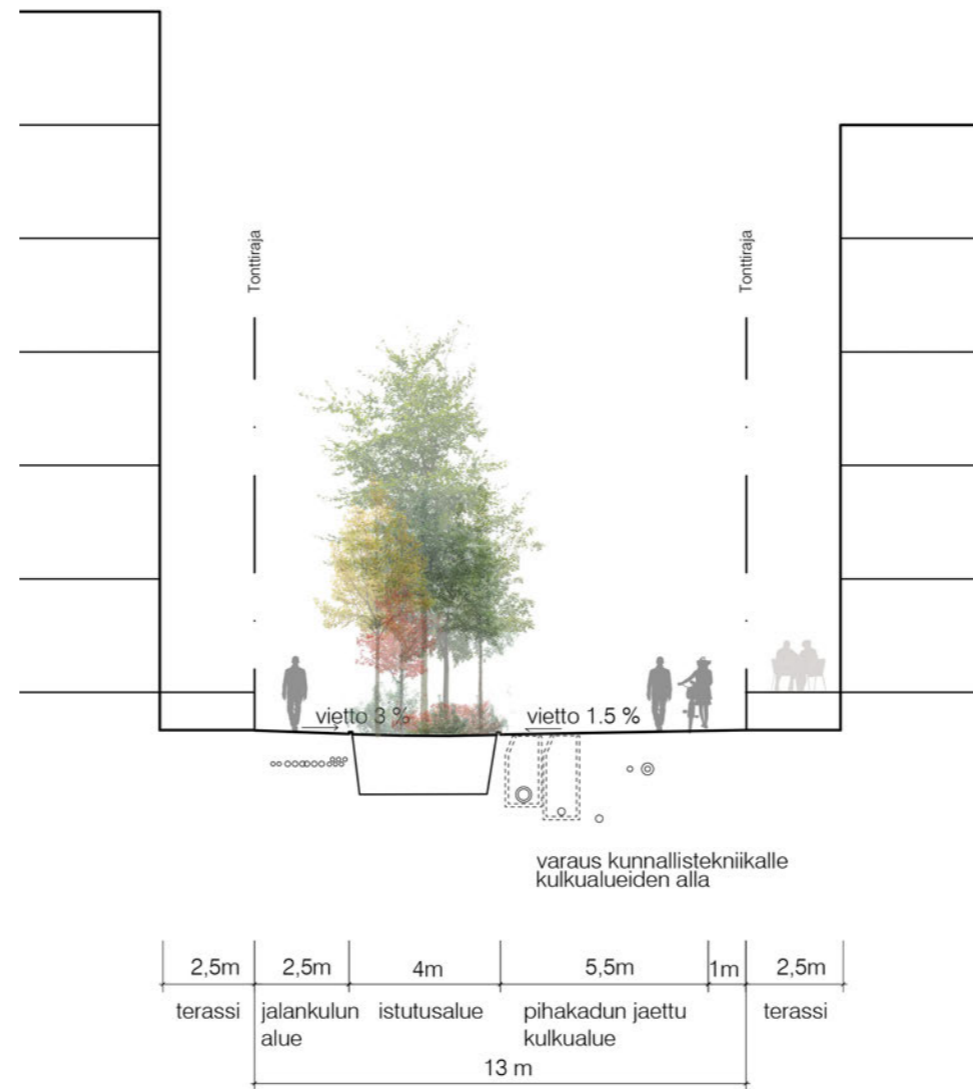
Shared space -tyyppiset kadut joilla on yhtenäinen teema eri variaatioin: epäsymmetrisesti sijaitsevat leveät istutuskaisat joissa kasvavat suuret puut.

Pihakadut perustuvat sovellettuun shared space-tyyppiseen ratkaisuun. Jaetun katutilan leveys on 13 m + 2,5 m leveät terassialueet molemmin puolin. Eri kulkumuotojen vaatima tila on yhteensä 5,5 m. Pihakaduilla on yhtenäinen teema eri variaatioin: epäsymmetrisesti sijaitsevat leveät istutuskaisat joissa kasvavat suuret puut. Jalankulkijat kulkevat auringon puolella ja istutukset sijaitsevat rakennusten varjossa.

Pihakaduilla tavoitteena on kasvillisuuden maksimointi, minkä mahdollistavat epäsymmetriset istutusalueet ja monikerroksellinen kasvillisuus. Hulevesien luonnonmukainen imeyttäminen kasvillisuudelle tapahtuu sadepuutarhoissa, jotka ovat leveydeltään neljä metriä. Sadepuutarhojen kasvillisuus koostuu isoista ja pienistä lehtipuista sekä pensaista. Kasvualustarakenteeseen kuuluu kantava kasvialusta, joka on 25 m³/iso lehtipuu ja 15 m³/pieni lehtipuu.

Korttelialueen sisäinen korttelireitti

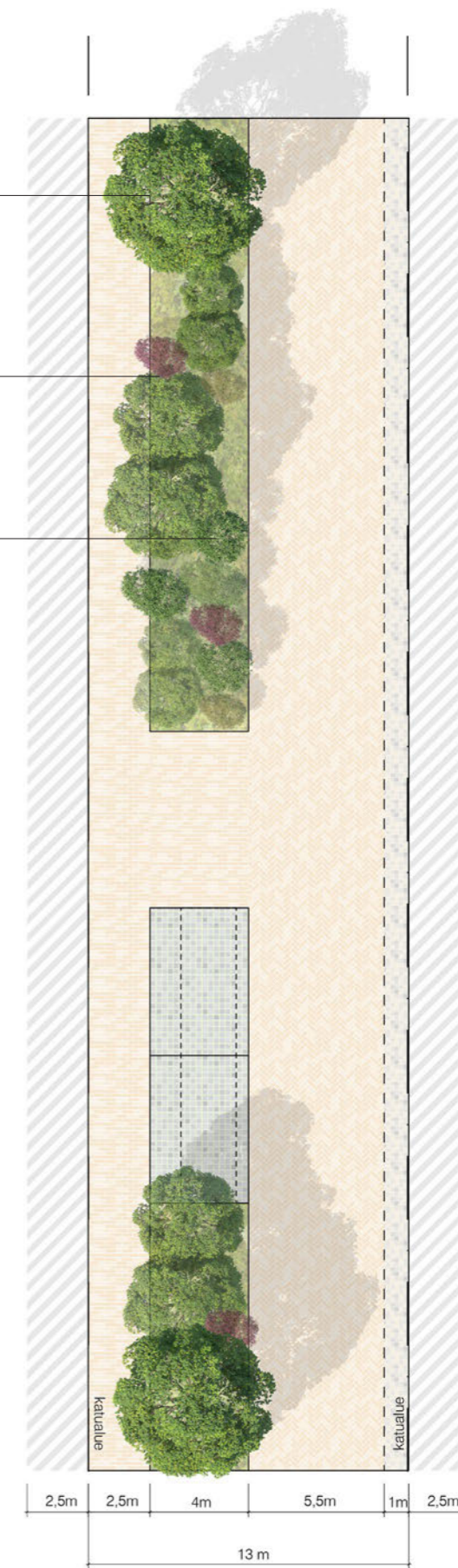
Pihakadut luovat korttelialueen keskelle kulkevan valtatie ja rantareitin suuntaisen yhteyden koulun pihalta leikkipuistoon. Reitillä varrella sijaitsee kaksi korttelipuistoa ja keskusaukio.

isot lehtipuut

sadepuutarha

pienet lehtipuut

9. Tonttikadut

Korttelialueen leveät sisäänajokatut, joilta on myös ajo alueelle ja pysäköintilaitoksiin.

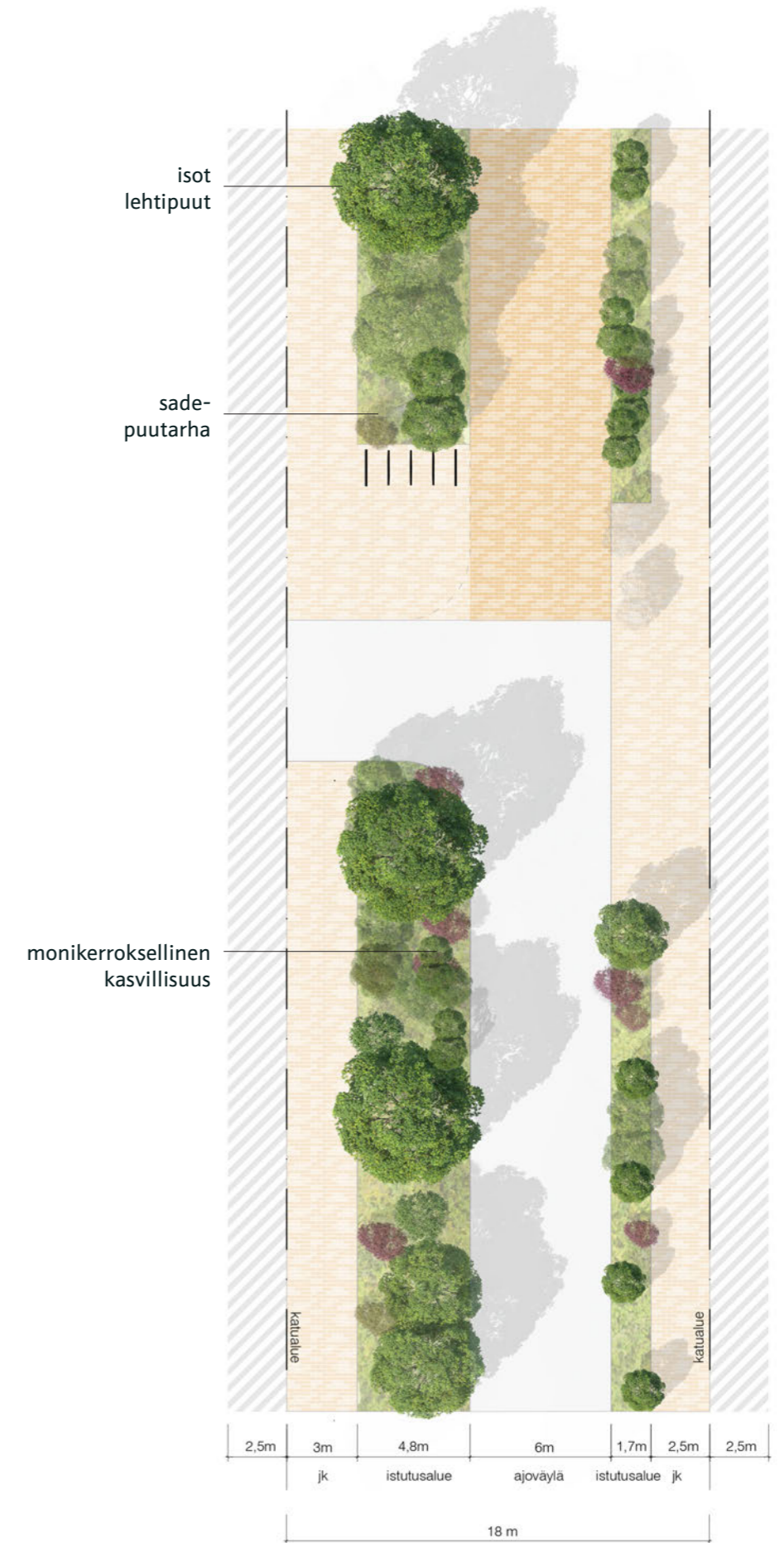
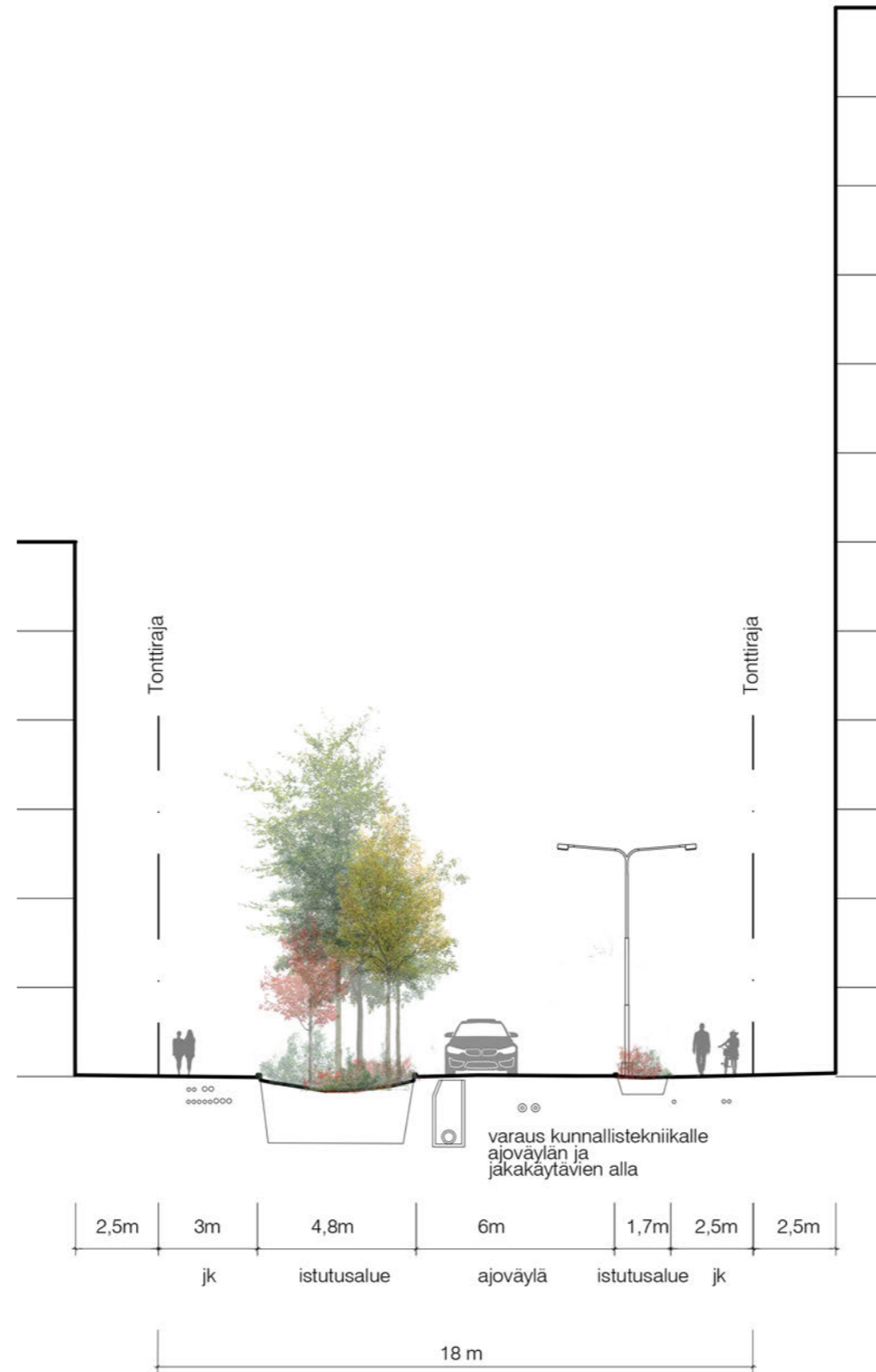
Tonttikadut ovat korttelialueen leveämpiä katuja, joilta on myös sisäänajo alueelle ja pysäköintihalleihin. Katualueen leveys on 18 m + 2,5 m leveät terassialueet molemmin puolin.

Myös tonttikaduilla tavoitellaan kasvillisuuden maksimointia monikerroksisilla ja epäsymmetrisillä istutusalueilla, joiden kasvillisuus koostuu isoista ja pienistä lehtipuista sekä pensaista.

Tonttikaduilla hulevesien luonnonmukaiseen imeyttämiseen tarkoitettujen sadepuutarhojen leveys on 4,8 metriä.

Ison lehtipuun kantava kasvialusta (25 m³) on sopeutettu siten, että sadepuutarhan kasvillisuudelle on 400 mm hulevesikasvialustaseos.

Toisella puolella katuä sijaitsevat kapeammat pensasistutusalueet toimivat myös hulevesien imeytykseen.

10. Hatanpään valtatie

Suunnittelualue rajautuu itä- ja kaakkoisreunalla Hatanpään valtatiehen, johon on suunnitteilla raitiotieyhteys. Katualueesta pyritään saamaan mahdollisimman vihreä.

Hatanpään valtatieltä tapahtuu sisäänajo alueen toiselle tonttikadulle ja pysäköintilaitokseen. Katualueen leveys on n. 40 m riippuen kohdasta.

Hatanpään valtatie varrella pyritään vahvaan puistokatutunnelmaan ja urbaaniin luonteeseen keskustan sisääntuloväylänä maksimoimalla kasvillisuus, esimerkiksi toteuttamalla monikerroksellisia ja epäsymmetrisiä istutusalueita. Kasvillisuus koostuu isoista ja pienistä lehtipuista sekä pensaista ja monimuotoisista perennoista.

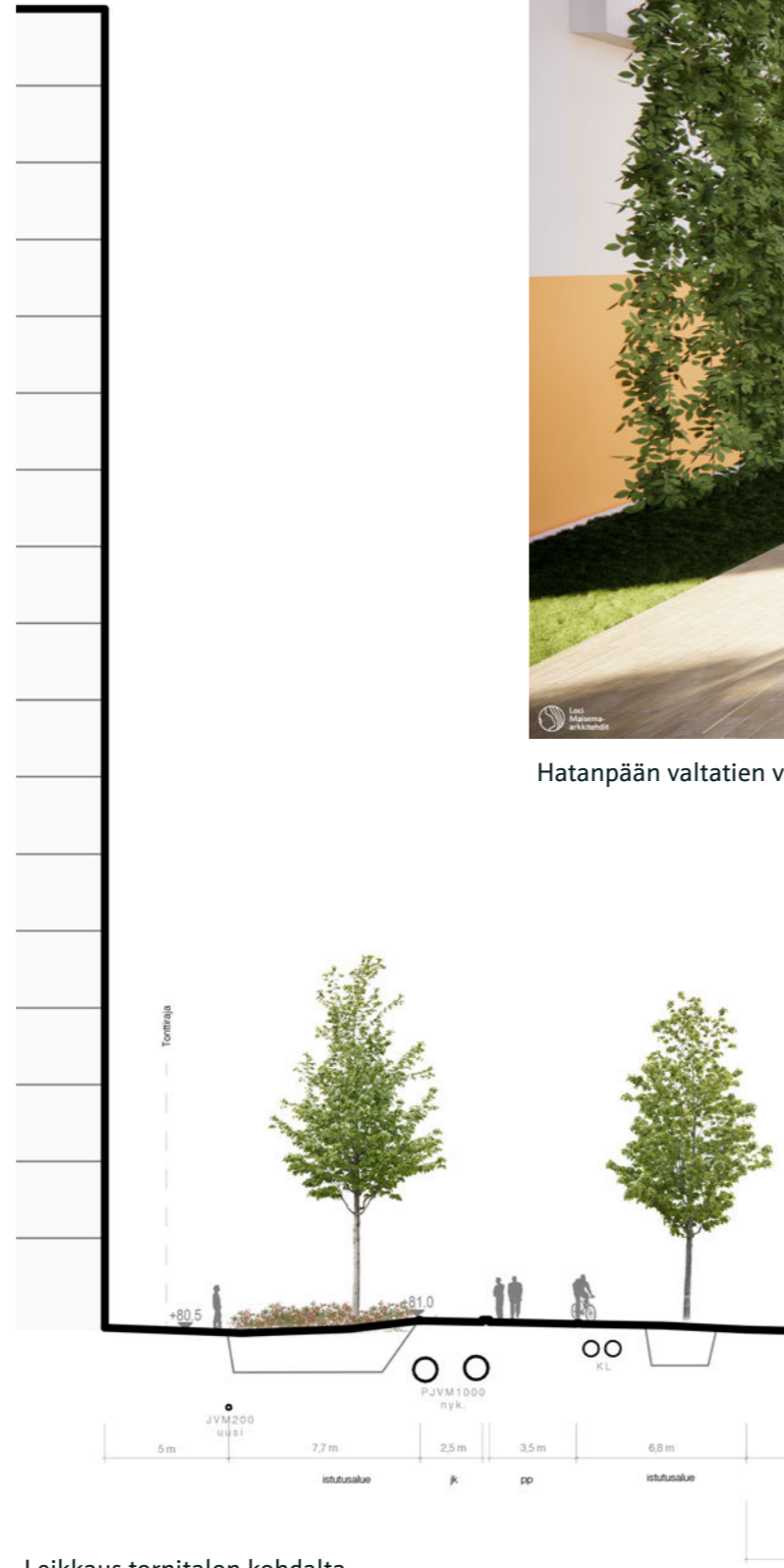
Katualueen tonttirajoihin rajautuvien viheralueiden välille jätetään huoltokäytävä ylläpitoa varten.

Istutusalueet mahdollistavat hulevesien luonnonmukaisen imeyttämisen sadepuutarhojen avulla.

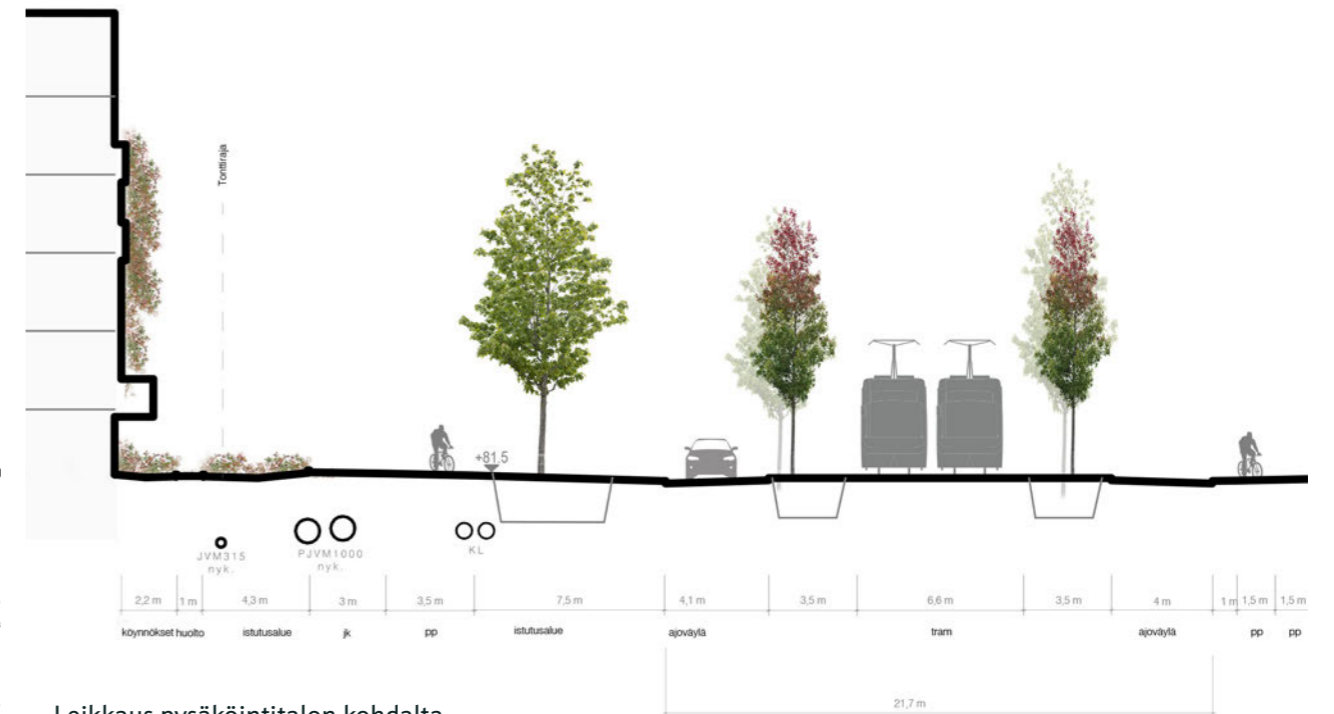
Hatanpään valtatie katuarkkitehtuuri suunnitellaan raitiotien hankkeessa ja katusuunnittelussa.

Hatanpään valtatie varrella sijaitsevan pysäköintitalon vihreä julkisivu jonka edessä on monimuotoisia istutusalueita.

Leikkaus tornitalon kohdalta

Leikkaus pysäköintitalon kohdalta

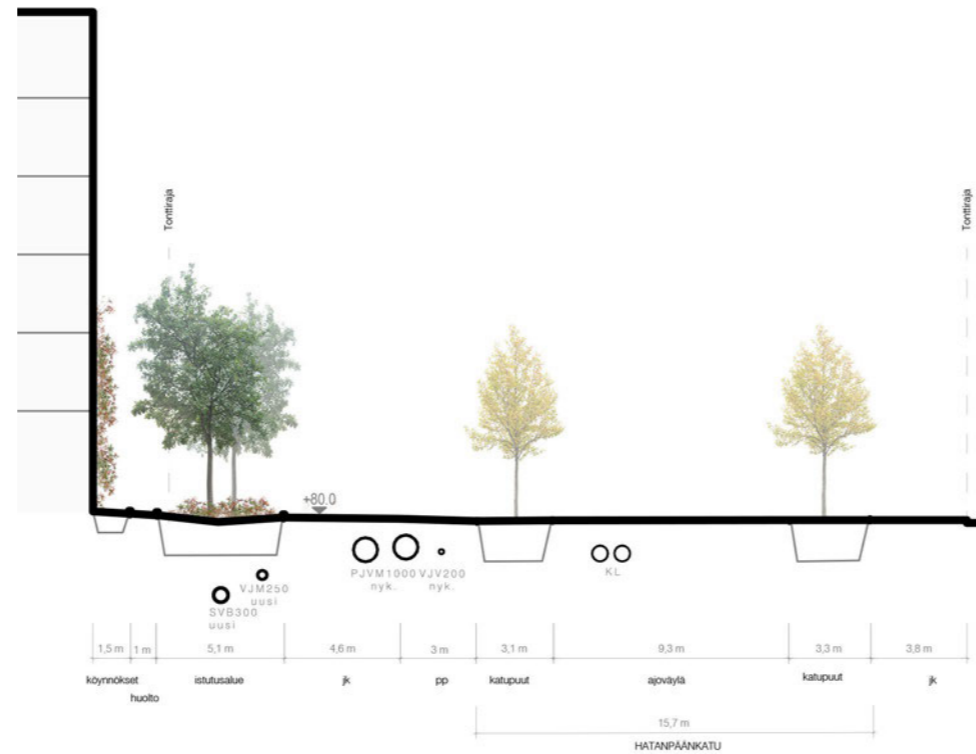
11. Hatanpäänkatu

Suunnittelualue rajautuu eteläreunalla Hatanpäänkatuun, joka johtaa Hatanpään sairaalalle ja historialliselle kartanoalueelle. Katualueesta pyritään saamaan mahdollisimman vihreä huolimatta runsaasta kunnallistekniikasta kadun alla.

Hatanpäänkadun varrella sijaitsee päivittäistavarakauppa, jonka edustalle sijoitetaan lyhytaikaista pysäköintiä. Kadun varrella sijaitsevat myös koulurakennus ja melonta- ja soutukeskus, sekä näiden huoltoyhteydet. Katualueen leveys on n. 20 m. Katu liittyy eteläpuolella Sarviksenpuistoon.

Tärkeintä tällä kadulla on säilyttää ja täydentää nykyisiä lehmusrivejä ja sovittaa kadun uudistukset niiden ehdoilla. Puurivien alla sijaitsevat nykyiset maanvaraiset istutusalueet pyritään säilyttämään.

Uusilla istutusalueilla voidaan tonttikatujen kaltaisesti maksimoida kasvillisuus toteuttamalla monikerroksillisia ja epäsymmetrisiä istutusalueita. Kasvillisuus koostuu tällöin isoista ja pienistä lehtipuista sekä pensaista ja monimuotoisista perenoista. Katualueen tonttirajoihin rajautuvien viheralueiden välille jätetään huoltokäytävä ylläpitoa varten.

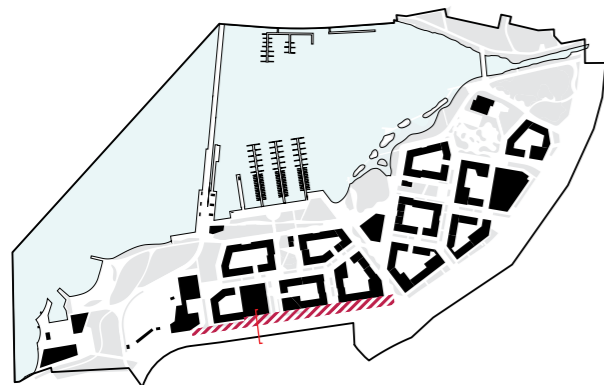

Leikkaus pysäköintitalon kohdalta

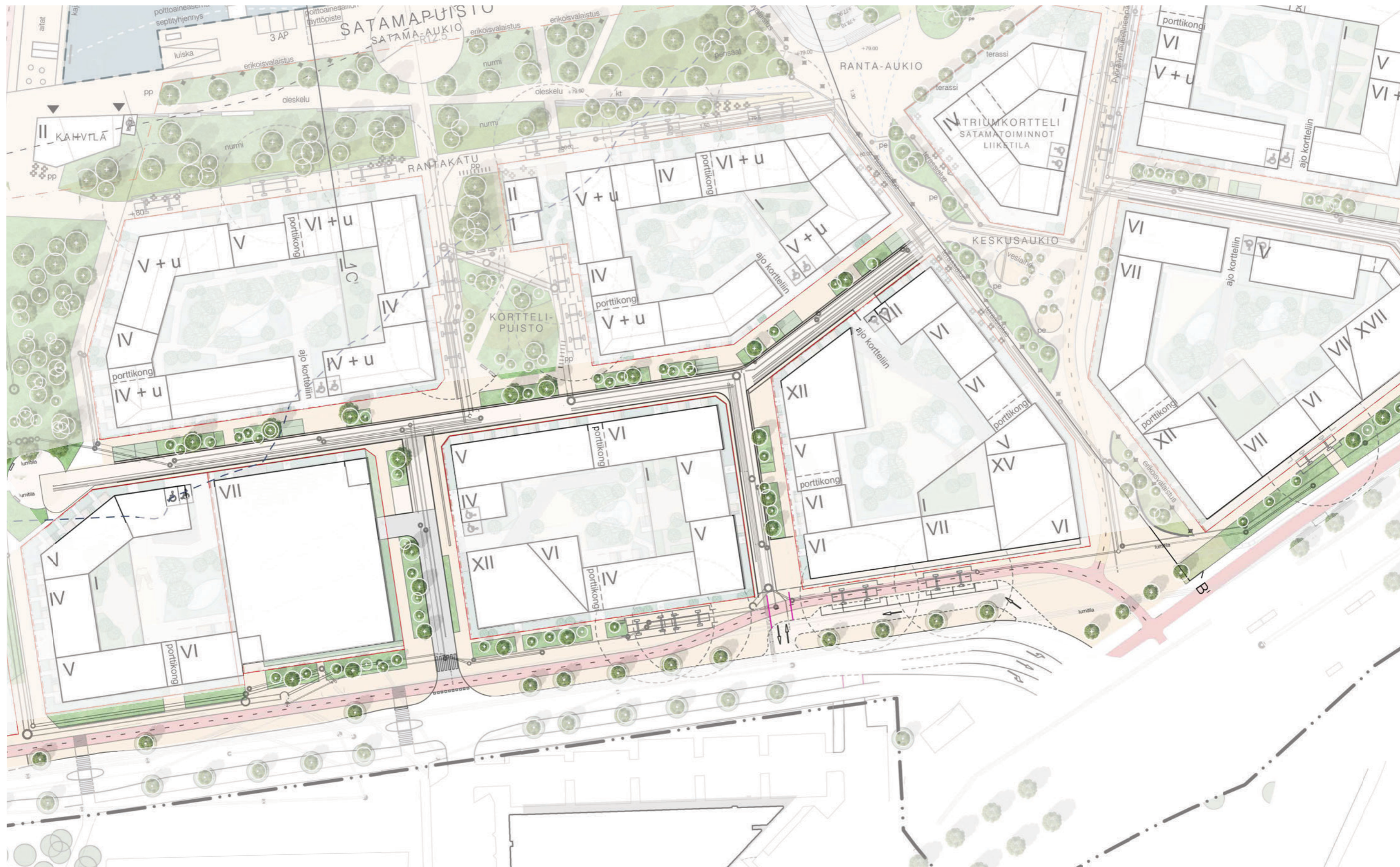
Alueella eteläreunalla sijaitsevan, nykyisen Sarviksenpuiston ja Viinikanlahden rantapuiston välinen yhteys säilytetään visuaalisesti liikenteellisesti yhtenäisenä. Sarviksenpuistosta voi kulkea yhden suojatien ylittämällä suoraan Ratinanrantaan siltaa pitkin.

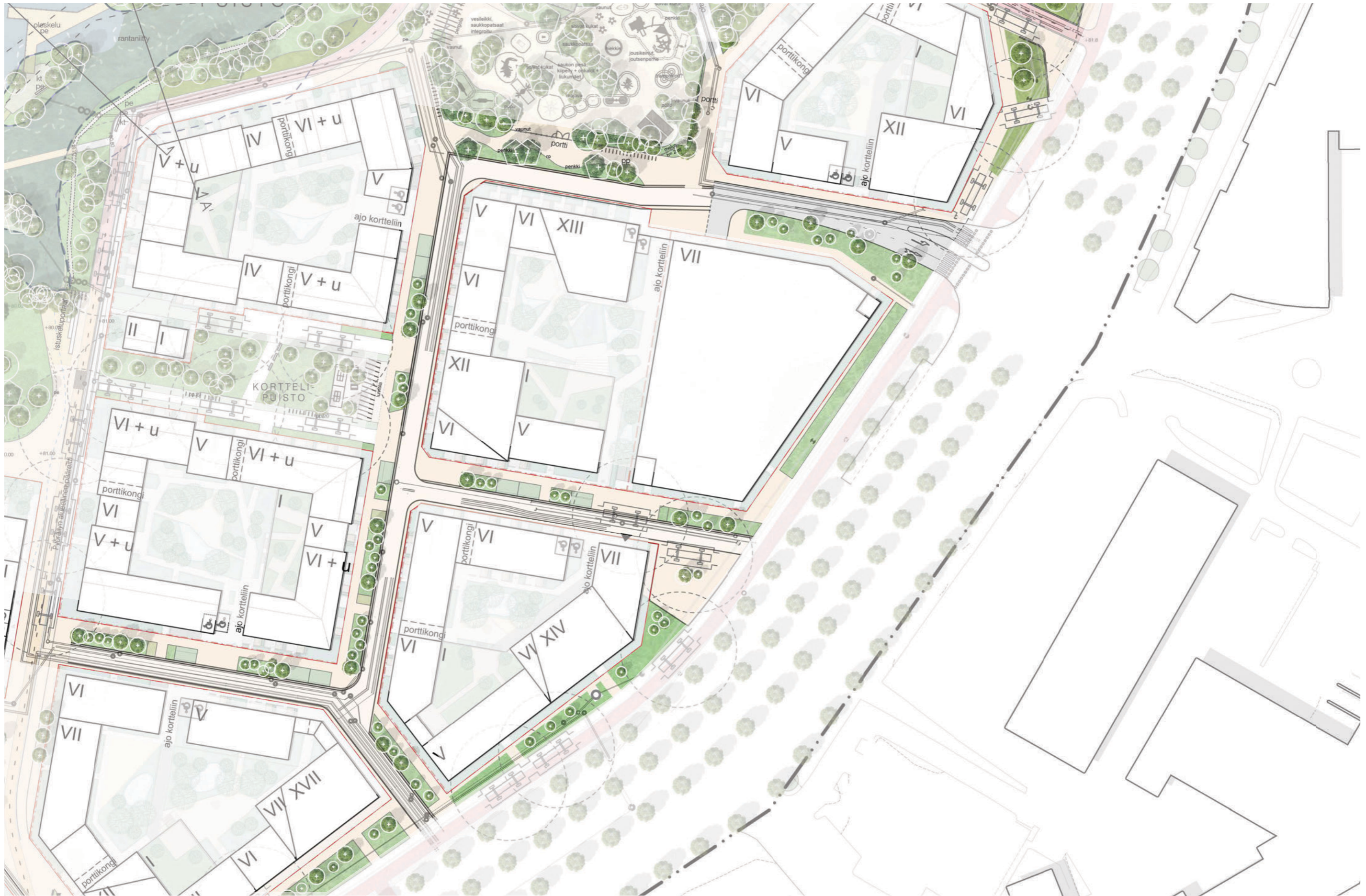
Hatanpäänkadun varrella sijaitsevan pysäköintitalon vihreä julkisivu ja edusta

Hatanpäänkatu lintuperspektiivistä

Länsipään kadut - 1:1000 (kun tulostetaan A3-arkille)

Itäpään kadut - 1:1000 (kun tulostetaan A3-arkille)

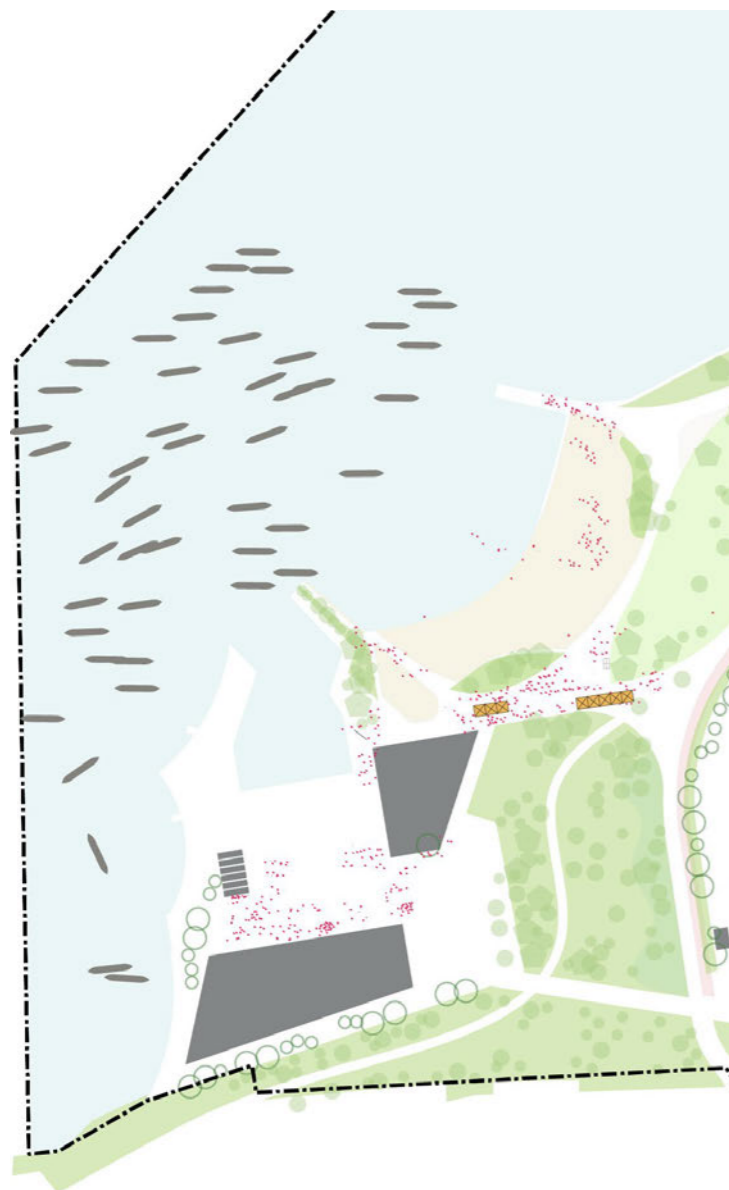
Liitteet

1. Alueiden tapahtumakäytön mitoitustutkielmia
 2. Latvustokartoitus
 3. Lumitilamitoitustarkastelu
2. Viinikanlahti suunnittelusta rakentamiseen
(Tampereen kaupunki)

1. Tapahtumakäyttö

Viinikanlahden puistot ja aukiot tarjoavat monia laadukkaita ulkotiloja, jotka tarjoavat puitteet erilaisille kaupunkitapahtumille syysmarkkinoista puistokonserteille ja erilaisille vesiturheilutapahtumille tai arkisille viikkokirpputoreille.

Oheisissa kaavioissa on esitetty mitoituksenomaisesti erilaisia käyttötilanteita.

Pirkan soutu, 500 hlö

Pieni lastentapahtuma, 100hlö, eri kohdissa keskusaukiota

Ruokatapahtuma, 250 hlö

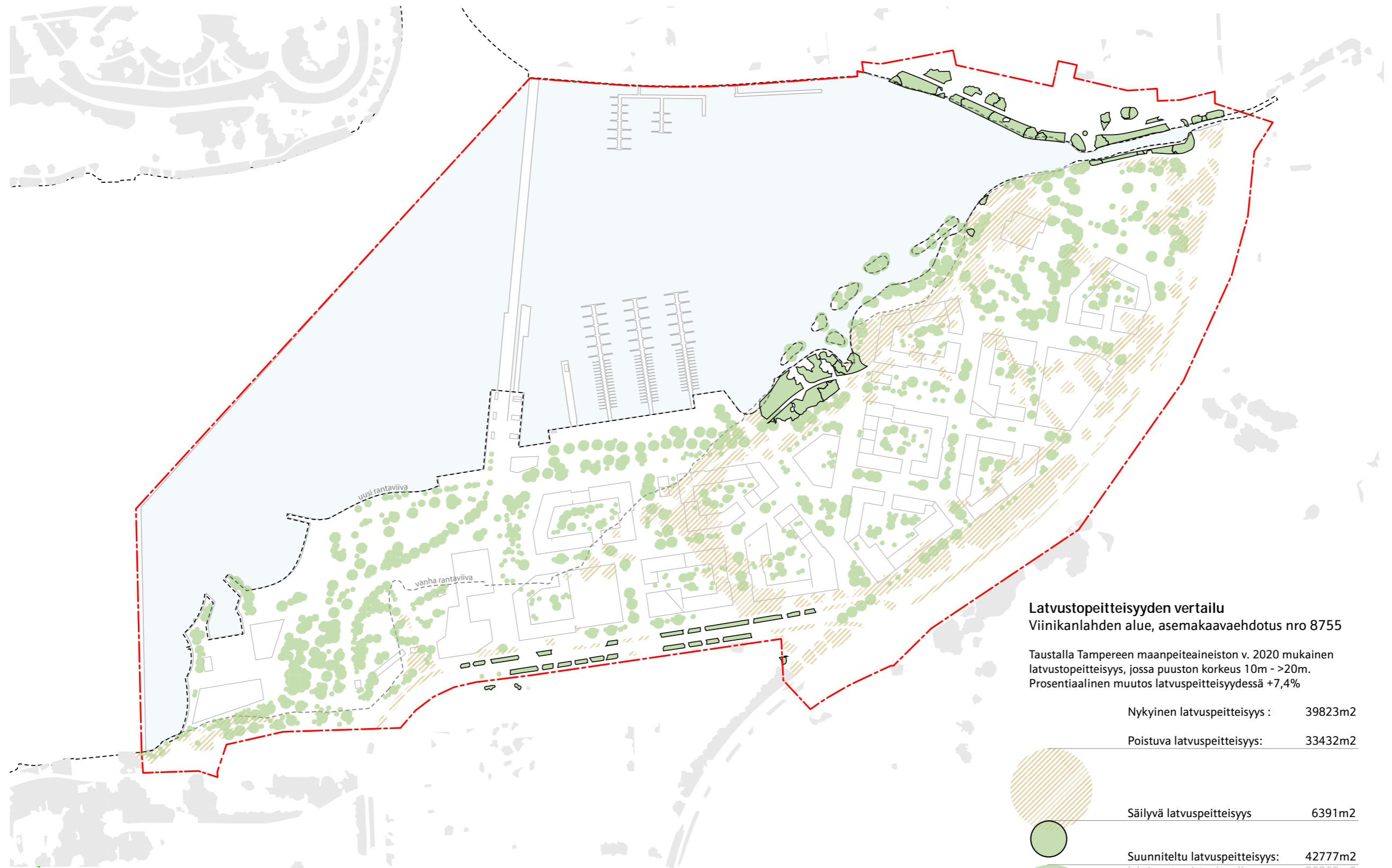

Markkinat, 500 hlö

Piknik-päivä uimarannalla ja aurinkonurmella, 1000 hlö

2. Latvustokartoitus

Latvustopeitteisuuden vertailu Viinikanlahden alue, asemakaavaehdotus nro 8755

Taustalla Tampereen maanpeiteaineiston v. 2020 mukainen latvustopeitteisyys, jossa puuston korkeus 10m - >20m.
Prosentiaalinen muutos latvustopeitteisyydessä +7,4%

Nykyinen latvustopeitteisyys : 39823m²

Poistuva latvustopeitteisyys: 33432m²

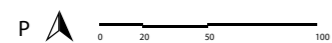
Säilyvä latvustopeitteisyys 6391m²

Suunniteltu latvustopeitteisyys: 42777m²

lehtipuut puistoalueella: 25362m²

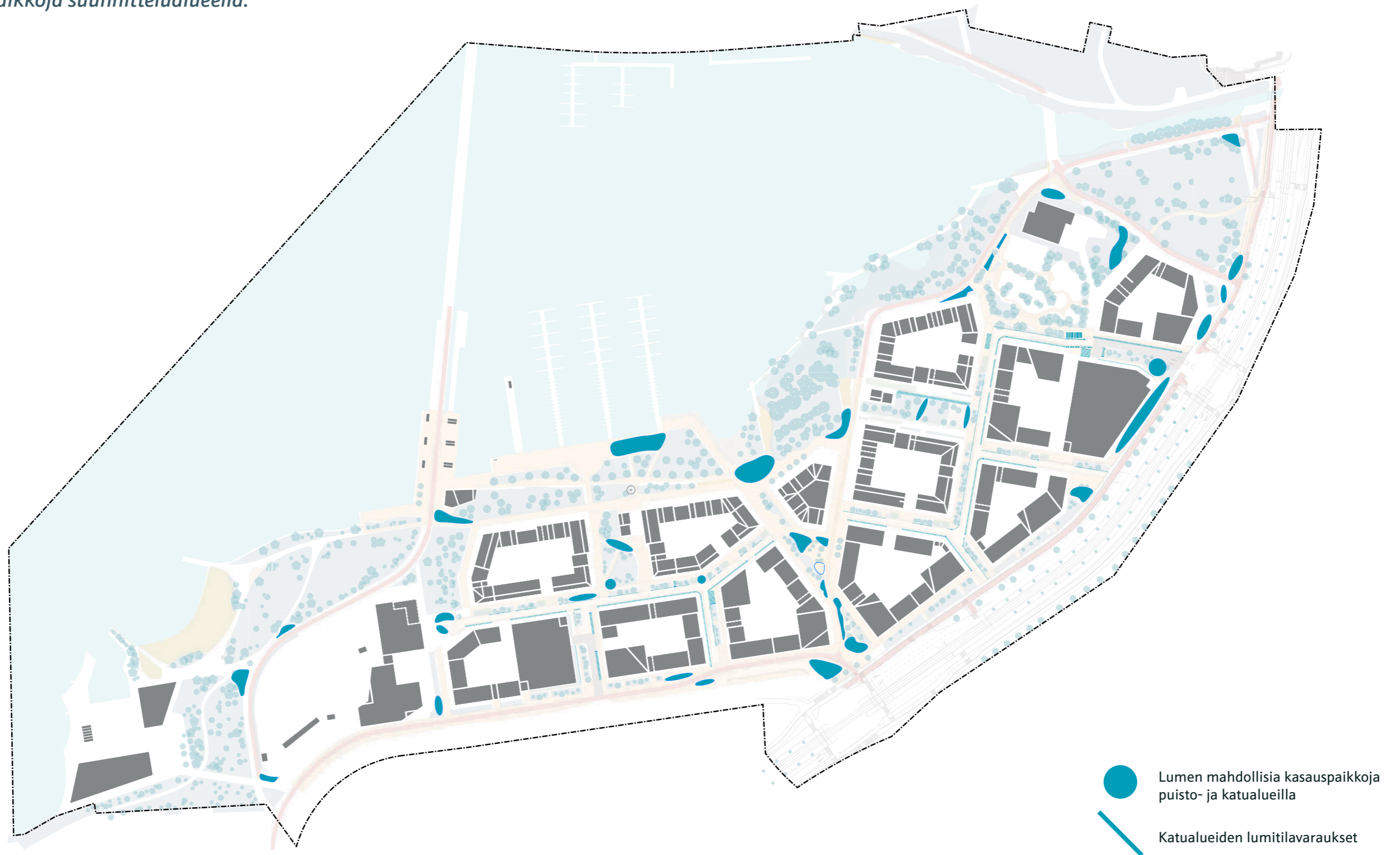
havupuut puistoalueella: 2913m²

puut korttelialueilla: 8111m²

3. Lumitilamitoitus

Oheisissa kaaviossa on esitetty mitoituksenomaisesti lumensijoituspaikkoja suunnittelualueella.

*Tilaaja:
Tampereen kaupunki
23.10.2023*

*Tekijät:
© Loci Maisema-arkkitehdit Oy*

*Graafinen suunnittelu ja taitto:
Loci Maisema-arkkitehdit Oy*

*Kartat ja suunnitelmat:
Loci Maisema-arkkitehdit Oy, ellei toisin mainita*

Takakannen kuva: Hendrik Morkel, Unsplash.com

**Loci
Maisema-
arkkitehdit**

*Viinikanlahti - Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma
23.10.2023*

Tampereen Viinikanlahti suunnittelusta rakentamiseen

Asemakaavan nro 8755, ehdotuksen yleissuunnitelman, osasuunnitelmien ja muiden valmisteluaineistojen liite.

Tampereen kaupunki 23.10.2023

Viinikanlahden asemakaavaehdotus, yleissuunnitelma, siihen liittyvät erikoisalojen osasuunnitelmat, selvitykset ja muu asemakaavan valmisteluaineisto asetetaan nähtäville vuoden 2023 lopulla. Yleissuunnitelman pohjana on vuosina 2019-2020 järjestetyn, kaupunki- ja maisema-arkkitehtuuria koskeneen, kaksivaiheisen kansainvälisen ideakilpailun voittanut kilpailuehdotus "Lakes and Roses" (arkkitehtitoimisto NOAN). Monialaisen yleissuunnittelun aikana 2020-2023 kokonaissuunnitelmaa on kehitetty eteenpäin. Työssä ovat olleet pohjana kilpailun tuomariston antamat suositukset, Tampereen kaupunginhallituksen kilpailun jälkeen antamat linjaukset, sekä lukuisat kilpailun ratkeamisen jälkeen tehdyt selvitykset, erikoisalojen osasuunnitelmat sekä vaikutusten ja kaavatalouden arviointi. Yleissuunnitelmassa yhdistyvät kaupunki-, maisema-, liikenne-, infra- ja ympäristösuunnittelu kokonaisvaltaiseksi visioksi tulevasta kaupunginosasta.

Viinikanlahden alue on ympäristö- ja infrateknisesti vaativa suunnittelukohde. Alueella on esimerkiksi vanhoja sekalaisia täyttömaita, sedimenttien ja maa-alueiden pilaantuneisuutta, ympäristöstä tulevaa meluhaittaa sekä vesialueella vedenpinnan vaihtelua, virtauksia ja tuulisuutta. Tämän takia kilpailun jälkeisessä jatkokehittämisessä on kaupunki- ja maisema-arkkitehtuurin laadun lisäksi kiinnitetty aivan erityistä huomiota rakentamisen tekniseen ja taloudelliseen toteutuskelpoisuuteen. Viinikanlahden kilpailun jälkeinen ja asemakaavaehdotusta edeltävä yleissuunnittelu 2020-2023 on ollut tiivistä yhteistyötä vaatinut moniammatillinen kaupunki- ja infrasuunnitteluprosessi. Kaupunkisuunnittelua, infrasuunnittelua sekä selvitysten ja ennakoivan vaikutusten arvioinnin tuloksia yhteensovittavan Viinikanlahden yleissuunnitelman on laatinut Tampereen kaupungin tilauksesta ja sen ohjauksessa Arkkitehtitoimisto NOAN, yhteistyössä muiden alojen konsulttien, suunnittelijoiden ja selvitysten tekijöiden kanssa.

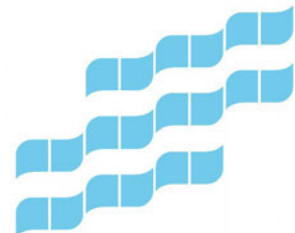
Alueen nykytila vuonna 2018

Kilpailuvoittaja "Lakes and Roses" 2020
Arkkitehtitoimisto NOAN Oy

Yleissuunnitelma 2023
Viinikanlahti vuonna 2035

SUUNNITTELUSTA RAKENTAMISEEN
Tampereen kaupunki ja muut toimijat

Yleissuunnittelun vaiheet

2018 – 2019	Kaupunki- ja infrasuunnittelun lähtötiedot Ideakilpailun tavoitteet ja kilpailuohjelmat
2019 - 2020	Kaksivaiheinen kansainvälinen ideakilpailu Yhteistyössä SAFA JA MARK
2019 - 2023	Yleissuunnitelma asemakaavaluonnosta varten Erikoisalojen osasuunnitelmat, selvityksiä ja monialaista yhteensovitusta, vaikutusten ja kaavatalouden arviointia
2023 - 2024	Yleissuunnitelman ja erikoisalojen osasuunnitelmien viimeistely

Asemakaavoituksen vaiheet

2019	Asemakaava vireille ja OAS nähtävillä
2019- 2020	Selvityksiä ja vaikutusten arviointia
2020	Asemakaavan valmisteluaineistoa nähtävillä
2022	Asemakaavan luonnos ja valmisteluaineistoa nähtävillä
2023	Asemakaavan ehdotus nähtävillä
2024	Asemakaava lainvoimainen (arvioitu aika)

Vesi- ja ympäristölupien vaiheet

2022 -	Vesi- ja ympäristöluvat vaiheittain vireille maa- ja vesialueilla
2024 - 2025	Vesiluvat täytille ja silloille (arvioitu aika)

Rakentamisen vaiheet

2019 - 2025	Siirtoviemärit ja jätevedenpumppaamo, Keskuspuhdistamo Oy
2025 - 2026	Jätevedenpuhdistamon purku
2024 -	Esirakentaminen vaiheittain: ympäristökunnostukset, vesistötäytöt, pohjarakentaminen, kadut, sillat, puistot, rannat ja muut yleiset alueet
2025 - 2035	Aluerakentaminen vaiheittain: tontinluovutukset, julkiset rakennukset, korttelirakentaminen noin 1/vuosi
2025 - 2028	Raitiotien rakentaminen Tre keskusta-Hatanpään valtatie-Pirkkala, Tampereen Raitiotie Oy (arvioitu aika, jos rakentamispäätös 2024)

YLEISSUUNNITTELUN JA SELVITYSTEN OHJAUS
Tampereen kaupunki

Suunnitteluryhmä

Minna Seppänen (kansainvälinen ideakilpailu, kaupunkisuunnittelu ja kaupunkikehittäminen)
Raija Tevaniemi (infrasuunnittelu ja rakennuttaminen)
Milla Hilli-Lukkarinen 3/2022 alkaen (asemakaavoitus ja kaupunkisuunnittelu)
Anna Hyyppä 2/2022 asti (kansainvälinen ideakilpailu, asemakaavoitus ja kaupunkisuunnittelu)
Timo Seimelä (liikenne ja kadut)
Anna Levonmaa (maisema ja viherympäristö)
Juha Kaivonen (rakentaminen ja kiinteistökehitys)
Katariina Rauhala (ympäristökunnostukset)
Heli Toukonieniemi (maanomistus ja kiinteistöt)
Aila Taura (kiinteistöt ja tontit)
Petri Rantanen (kunnallistekniikka)
Rodrigo Coloma (tietomallinnus ja tiedonhallinta)
Sekä johdon edustajina:
Tero Tenhunen (kehitysohjelmat)
Elina Karppinen (asemakaavoitus)

Tampereen kaupunki muut asiantuntijat

Matti Joki / Tuomas Salovaara (satamat)
Pekka Heinonen / Juho Korkalainen (hulevedet)
Jukka Rantala (sillat)
Jaana Suittio / Heini Raasakka (kaavatalous)
Pekka Veiste (keskustan seurantajärjestelmän tarkastelut)
Pasi Kamppari (maanvuokraus)
Jarmo Viljakka (julkiset rakennukset)
Antonia Sucksdorff (ympäristö ja luonto)
Saana Karala (rakennusvalvonta)
Muita asiantuntijoita (eri aiheita, eri vaiheissa)

YLEISSUUNNITTELUN KONSULTIT

Yleissuunnitelma ja koordinaatio osasuunnitelmiin

Arkkitehtitoimisto NOAN Oy:
Teemu Paasiaho, Janne Ekman, Justiina Mäenpää, Jaakko Heikkilä

Osasuunnitelmat sekä tärkeimmät suunnitteluratkaisuihin vaikuttaneet selvitykset vastuuhenkilöineen

Kaupunkisuunnittelun yleissuunnitelma: Teemu Paasiaho, Arkkitehtitoimisto NOAN Oy
Korttelitarkastelut: Teemu Paasiaho, Arkkitehtitoimisto NOAN Oy
Liikenne- ja katusuunnittelu, Riku Jalkanen, RAMBOLL Finland Oy
Viherosuunnittelu, korttelit ja pihat: Anna-Kaisa Aalto, INARO
Maisemasuunnittelu, julkiset ulkotilat: Pia Kuusiniemi, LOCI
maisema-arkkitehdit Oy
Tuulisuunnittelu: Eero Puurunen, SITOWISE Oy
Geotekninen suunnittelu: Juho Mansikkamäki, AFRY Finland Oy
Vesistö, virtaukset, aaltoilu ja sedimentit: Arto Itkonen, SITOWISE Oy
Ympäristösuunnittelu, pilaantuneisuus maa- ja vesialueilla: Jenni Haapaniemi, SITOWISE Oy
Hulevesisuunnittelu: Kimmo Hell, RAMBOLL Finland Oy
Kunnallistekniikan pääsuunnittelu: Petri Rantanen, Tampereen kaupunki
Siltatarkastelut: Harri Kallio, A-Insinöörit Civil Oy
Energiaselvitys: Santeri Siren RAMBOLL Finland Oy
Meluselvitys: Tiina Kumpula, SITOWISE Oy
Raitiotiesuunnittelu yhteensovitusta: Jari Laaksonen, WSP Finland Oy
Asemakaavan vaikutusten arviointi: Sakari Grönlund, SITOWISE Oy
Satamasuunnittelu: Arto Kaituri, WSP Finland Oy
Muut suunnittelun pohjana olevat lähtötiedot ja selvitykset: luetteloitu asemakaava-aineistoissa

LISÄTIETOJA

Tampereen kaupunki

Verkkosivu

www.tampere.fi/viinikanlahti

Yhteyshenkilöt

Asemakaavoitus: Milla Hilli-Lukkarinen, projektiarkkitehti,
Kaupunkikehittäminen/suunnittelu: Minna Seppänen, hankekehityspäällikkö
Infra- ja ympäristösuunnittelu: Raija Tevaniemi, rakennuttajainsinööri

